Anul II, Nr. 12 Joi 6 Feb.

Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian Redacția și Administrația: Str. Domnița Anastasia, 16. — S. I Telefon 3.76.05

LA MEHEDINȚI...

Lei 6

Abisinianul Mihai Sadoveanu

D. M. Sadoveanu se declară abisinian! O spune singur într'o revistă care își propune „să trateze în special acele probleme ce privesc reînvierea Iașilor". Revista se numește Insemnări ieșene. Și e redactată, pe lângă d. Sadoveanu, de alți doi frați întru masonerie din loja condusă de domnia sa.

Un cuvânt despre acest program, — și apoi despre chestia abisiniană.

Va să zică: trei francmasoni notorii, în frunte cu d. Sadoveanu, scot o revistă pentru reînvierea Iașilor. Asta, zău, e foarte frumos. Dar dacă Iașul trebuie reînviat, însemnează că el a murit și e mort. Iar d. Sadoveanu se oferă să-i fie taumaturg cu șorț și mistrie pentru a-l reînvia! Că Iașul a murit trebuie să fie un fapt adevărat de vreme ce scriitorii ieșeni, ei înșiși, ne cântă de ani de zile agonia sau moartea acestui oraș, în fiecare roman, în fiecare poesie, în fiecare articol. Cei cari ne-au obișnuit cu ideea că fostul scaun domnesc s'a prăbușit nu sânt alții decât ieșenii. Și dacă zic ei, trebuie să-i credem. Ceeace e mai curios e că scriitorii în chestiune, cari mai toți sânt francmasoni și umanitariști, prohodind Iașul cu o stăruință ce atinge limita perversității, nu ne spun niciodată de ce a murit Iașul. Și nici măcar cum trebuie reînviat!

Toată țara știe însă că, dacă se poate vorbi de agonie sau de o moarte a numitului oraș, aceasta nu e altceva decât jidovirea lui până în măduvă. Moartea Iașului e moartea domnației românești în Iași. Comerțul tot e în mâna evreilor; băncile toate în mâna evreilor; meseriile toate în mâna evreilor; fabricile câte sânt, în mâna evreilor; presa toată, în mâna evreilor; proprietățile urbane, aproape toate, în mâna evreilor. Asta e agonia Iașului. Asta e moartea lui! Fostul oraș domnesc e astăzi Tel-Avivul Moldovei. Absolut nici unul dintre scriitorii cu renume, cari ne cântă cu perversă frumusețe moartea Iașului, nu ne spune adevărul acestei tragedii. Nimeni dintre ei, întreprinzând așa zise acțiuni de reînviere, nu ne arată vreun mijloc care să ducă la scop.

Dece? Aproape toți acești scriitori și intelectuali ai agoniei și ai morții, sânt francmasoni sub ordinele d-lui M. Sadoveanu. D. Sadoveanu nu e numai șef de lojă, e șef de mișcare masonică. S'a rupt cu mare zgomot și scandal de așa zisa lojă națională a lui Pangalargetoianu, și s'a dat fără mască în brațele lojilor Marelui Orient de Franța, care e profund jidovesc. D. Mihail Sadoveanu, scriitorii și intelectualii ieșeni, cari îl urmează, sânt anexe fără rost și instrumente oarbe ale iudeo-masoneriei. Și atunci ce însemnează acțiunea lor de reînviere a Iașului? O simplă escrocherie sentimentală, făcută cu știință lucidă! Ei știu că tema literară, cu agonia și cu moartea, merge la inima românului sentimental. Și vânduți iudaismului cum sânt, nu vor să-și piardă cititorii români. O specula fără rușine fac scriitorii aceștia dintr'o idee care e o tragedie a românismului.

Reînvierea Iașului? Aceasta însemnează reîntronarea elementului românesc în industria lui, în comerțul lui, în meseriile lui, în presa lui, în viața lui bancară, în proprietățile lui urbane! A lua o asemenea atitudine este a face naționalism. E capabil d. Sadoveanu cu ai săi consorți, — era să zicem: consorțuri, — de această atitudine? Nu e capabil, fiindcă iudeo-masoneria i-o interzice categoric.

Iată dece această idee a reînvierii Iașului mânuită de ei, nu e decât o simplă escrocherie sentimentală, făcută cu bună știință, după cunoscuta metodă masonică a perfidiei și a disensiunii.

Și acum că revenim dela Iași, — la Abisinia! Căci d. Sadoveanu, sub mască iesanului îndurerat, tratează chestiuni planetare ca 'n ședințele nocturne ale lojilor. Intr'un articol, — „Războiu în Africa" — d-sa se declară de partea Abisiniei și împotriva Italiei. Românii cari simpatizează cu acțiunea italiană i se par „tipuri ciudate", cari „confundă Italia cu dictatura de azi". D. Sadoveanu zice că simpatizează Italia, dar e împotriva fascismului. Asta vine cam așa: Iubesc Italia fără italieni. Căci, ce dracul, toată lumea știe că poporul italian e fascist nu prin vreo dictatură ucigașă ca la Soviete, ci printr'o profundă aderență la politica de regenerare a Ducelui. Dar tocmai pe Mussolini nu-l poate suferi d. Sadoveanu. Aceasta e cheia. Din pricina lui Mussolini nu admite „dictatura" italiană, care nu e tiranie, în vreme ce admite masacrele anticreștine ale tiraniei jidovești din Rusia Sovietică. Din pricina lui Mussolini, nu admite războiul italian în Africa și se declară alături de abisinieni, fiindcă... țineți-vă râsul! — „sânt tot așa de necivilizați cum sântem noi, românii". Marele arhitect, care pune cu mistria așa niște cugetări logice, ne mustră foarte vehement pe cei cari vedem cu ochi admirativi opera fără egal în istoria omenirii, săvârșită de Mussolini în țara lui. Ne declară „imitatori" și se răstește foarte autoritar la noi ca să ne întoarcem la... „strămoșul nostru Boerebista!". Autentic! („Citiți „Insemnări ieșene„ numărul 2!) Culmea gogomăniei o atinge d. Sadoveanu în această frază: „Să nu uităm că strămoșul nostru Boerebista ne-a lăsat moștenire... un stat".. Auziți: statul nostru, întemeiat prin veacul al XIV-lea, e moștenire dela Boerebista! Dacă simpaticii noștri mucoși din școala primară ar citi pe d. Sadoveanu, s'ar strica de râs.

Iată la ce prostie duce chiar pe un om, care a fost odată cumsecade, francmasoneria!

Dece e d. Sadoveanu așa un cugetător planetar?

Dece urăște dictatura italiană, când iubește tirania iudeo-sovietică?

Dece nu admite epopeia din Africa în vreme ce admiră masacrele din Rusia?

Dece se declară el așa, nitamnisam, abisinian?

Dece ne spune gogomânii istorice?

Cu alte cuvinte: dece urăște pe Mussolini?

Răspunsul e clar și simplu: fiindcă așa e ordinul francmasoneriei internaționale!

Benito Mussolini e cel care a distrus dintr'un singur pumn francmasoneria jidovească din Italia. Era una dintre cele mai puternice din lume. Se instalase în Roma, sediul Papei, și de acolo infectase toată Italia cu ateism și comunism. Asvârlise crucifixele din toate școalele și instalase pe jidovii Nathan și Luzzati stăpâni ai Romei și ai țării. Mulțumită acestei fioroase francmasonerii locul Cezarului roman și al Papei îl usurpase jidovul cu perciuni. Italia era ruinată de ateism și de comunism. Biruind Benito Mussolini care, ca fost socialist, cunoștea perfect aceste lucruri, a distrus din primul moment uriașa cloacă ce dusese țara lui la ruină și o făcuse de râsul lumii.

Această măsură, care a însemnat salvarea Italiei, e socotită de francmasoneria internațională crima cea mai mare a lui Mussolini. Toate lojile din lume i-au jurat moartea. Numeroasele atentate, din care a scăpat ca prin miracol, sânt puse la cale de acolo. Acum, recent, în presa mondială s'a tipărit știrea noului atentat ce se plănuiește. De astă dată masonii o spun pe față, pentru a-l intimida și a demoraliza Italia angajată în războiul african. In toate lojile din lume nu se discută actualmente decât răzbunarea ucigașă împotriva Ducelui. Suprimându-l pe dânsul, se calculează prăbușirea fascismului, adică a formidabilului zid pe care Occidentul îl opune avalanșei bolșevice.

Iată dece d. Sadoveanu urăște pe Mussolini.

Iată dece e antifascist.

Iată dece se declară abisinian.

Iată dece a devenit, săracul, moștenitorul statului lui Boerebista.

Fiindcă a primit ordinul francmasoneriei internaționale și trebuie să-l execute. O face cu mijloacele intelectuale pe care le vedeți. Dar ordinul e ordin. Ai jurat să-l execuți „cu orice preț".

Chiar cu prețul acestui incomensurabil ridicul prin care se descalifică singur un mare scriitor al nostru.

Sfarmă Piatră

D. TITULESCU
a vorbit româneşte la Geneva

Limba internațională care este... „internațională" pur și simplu, mai mult decât chiar franceză, engleză sau oricum altfel s'ar mai chema, impune mai totdeauna acelora cari o vorbesc, siliți de meseria lor s'o vorbiască, o uitare aproape totală a unui vocabular ancestral unde se definesc mai sigur realitățile noastre de acasă. Limba aceasta a diplomaților, a Genevei, oferă cea mai vastă și abisiniană confuzie, instalează peste evidența care n'ar cere decât un elementar respect al celui mai modest adevăr, o suverană tiranie de artificial și himeră: construcții strâmbe, clătinate de toate vânturile, se ridică arogant pe o băiguială solemnă. Iar dacă privim mai atent, vedem bine că aceste pete barbare umbresc foarte mult tabloul lumii noastre de azi.

A uitat oare cineva forcepsul ideologic cu care a fost scos din conștiința Europei obosite de după războiu, copilul flasc dela Geneva, duioasa „Societate" care-și trâncănește inutilitatea la fiecare răspântie mai categorică a istoriei?... Toți profeții primelor zile, primii „auguri dela Geneva", cum le-a spus René Benjamin, au fost atunci de o candoare ideală! Ei au prezentat democrația ca o valoare universal acceptată, ca o axiomă pe care nimeni nu s'ar fi gândit până atunci s'o discute, s'o conteste, s'o refuze... Origina Soc. Națiunilor e, de altfel, tot anglo-saxonă, ca și a democrației care de data asta trebuia să devie internațională... Un diplomat-militar, englez, comanda atunci la Geneva ca într'o cazarmă britanică, romancierul Wels depusese toate inspirațiile lui la capul noului născut, iar pateticul președinte Wilson aducea în toată ciorba asta atâta de turbure, mărarul excesiv al unei speciale democrații. In primul rând intra grăbită, dând cu coatele puțin, dogma egalității... Toate popoarele erau egale subt soare și la Geneva! Au apărut abia mai târziu statele... „cu interes limitat". Salvator eufemism! Fără el ce s'ar fi făcut „egalitatea" popoarelor?... Apoi, vă amintiți, Statele Unite, cele dintâi, n'au mai aderat la pact: nu era de ajuns că-l făcuseră?! Apoi... — dar n'aș mai termina spunând!

Și așa, turnul acesta Babel, un alt blestem biblic aproape, a crescut ca o tristă consolare peste atâtea ruine ale războiului care trecuse, și în fiecare an par'că și-a ridicat un etaj mai mult... Dar tocmai faptul acesta că s'a ridicat atâta de mult și că se înalță atâta de strâmb, — ne amenință azi! Intr'un an chiar s'a zărit pe creștetul lui un steag pătat cu foarte mult sânge, un steag teribil și evocator de roșu, — iar „limba internațională" ne-a explicat oficial că Republica Sovietelor intrase în Societatea Națiunilor... Cum se putea? Dece! Era totuș așa... Dar era mai ales un semn! Astăzi lumea acolo, — la „Ligă"... — se înțelege tot mai puțin!

E astfel un lux invidiat să vorbești la Geneva o limbă care să însemne cu adevărat ceva! E un lux cu atât mai mare să poți vorbi românește! (stat egal, firește, doar „cu interes limitat" oricum...). D. N. Titulescu și-a păltit însă și luxul acesta... Fericit muritor care se pricepe atâta de bine să nu-și refuze nimic!

Eu nu urmăresc prea atent aceste desbateri. Geneva mă interesează puțin. Știu că totdeauna acolo lucrurile se petrec la fel... A, trebue să ofere senzația de cimitir acest solemn peisagiu! Nu l-am vizitat niciodată, dar presupun o natură insuportabil de moartă cu locuitori anodini cari se culcă de vreme, și case triste în soarele incolor! Iar în mijlocul acestor toate podoabe, — Palatul Societății... Și văd coridoare lungi și reci cu dactilografe plictisite, arhive cu praf peste care cad raze de căldură printre ferestre largi, o lume pensionară de nu importă ce vârstă făcându-și funcții obicinuite prin birouri și așteptând par'că să moară. La Geneva — îmi închipui! — poncifurile se salută respectuos și funerar, trec unele pe lângă altele, se recunosc cu indiferență și apoi se duc să se așeze în registre, în regulamente, la paragrafele respective... Un număr de înregistrare pentru toată lumea și asta e tot! In felul acesta Soc. Națiunilor poate să fie nemuritoare chiar, fiindcă nu văd cum ar putea să moară mai mult...

Ei, — dar în această atmosferă istoria Soc. Națiunilor a cunoscut de când își aduce aminte și până azi două vedete: Briand și Titulescu sau, mi se pare chiar Titulescu și Briand... Fără aceste două senzații poate, „boata" dela Geneva — nu e oare singura în localitate?... — și-ar fi închis porțile de mult și ar fi încetat orice program! Briand fermeca însă un public exclusiv femenin, iar pateticul lui violoncel nu mai impresiona în ultimul timp, se pare, decât dela vârsta de 60 de ani în sus... Și apoi Briand a murit — poate puțin cam târziu — dar, în sfârșit, a murit. A rămas Titulescu. Mai am nevoe să vă spun că e de ajuns?

Iar dacă Geneva ar mai putea să-și ceară dreptul la vieață, nu știm cum ar face altfel decât invocând tribuna de resonanță europeană rezervată acolo unui om pe care destinul l-a oprit să fie numai al țării lui... D. Titulescu astfel scuză Geneva! Dar e drept că o și maltratează câteodată... Când, într'adevăr, din ziua în care a luat ființă instituția asta și până azi, când și-a mai permis un om să rostiască acolo un cuvânt cu duh! D. Titulescu a făcut-o, în schimb, aproape de câte ori a vorbit... Dar ultima lui bombă a făcut explozie chiar zilele trecute.

Societatea Națiunilor era pacinică și sedentară așa cum par'că s'a prevăzut dela fundare în chiar statutele ei... Se căutau, ca de obicei, soluții care să nu supere pe nimeni și să nu spună nimic. Problema exodului semit din Germania era cât pe aci să fie rezolvată și ea cu sacrificiul tuturor realităților, al inteligenței, al bunului simț... Se pregătise, mi se pare, chiar numărul de înregistrare al acestei soluții noui!

Dar tocmai când acordul părea mai deplin, d. Titulescu, care cred că își mușca de mult timp buzele să nu râdă, se ridică deodată impetuos și anunță calm acestui for solemn și foarte internațional:

— „Țara mea nu este în măsură să mai primească niciun străin în plus pe teritoriul ei...".

Stupoare! Venerabilii delegați se uitau fără să priceapă, își dădeau cu cotul, se întrebau din priviri... D. Titulescu i-a asigurat însă, le-a repetat, le-a strigat:

— Da, da! niciun străin mai mult...

A... Târziu a priceput fiecare. Un om vorbise acolo, așa cum se vorbește acasă la el. Printre atâtea stridente, se ridicase în sfârșit un cântec mai pur... Orgoliul nostru este să spunem că acest cântec a fost românesc — și că el s'a auzit astfel pe tot pământul!

Dar dacă d. Titulescu a vorbit așa, să nu credeți totuș că n'a avut motivele lui. Ministrul permanent de externe, nu este după câte știu un om grăbit. El și-a dat însă seama că este acolo, la Geneva, reprezentantul României — în niciun caz al vreunei alte seminții care s'a pripășit la noi! D. Titulescu a vorbit, așa dar, ca Român — numai atât. A vorbit frumos — fiindcă nu e capabil să vorbiască altfel... A vorbit dârz, a vorbit răspicat și just, fiindcă d. Titulescu — oltean cu cel puțin vreo 24 de măsele (în cazul când el, în special, nu are mai multe chiar!) — fiindcă ministrul de externe, într'adevăr, era în măsură să știe mai bine decât oricine proporțiile catastrofale pe care le-a atins infiltrația galițiană în țară la noi.

Afirmând că nu se mai poate primi „niciun străin mai mult", d. Titulescu spunea, cred, destul de tare că s'au primit destui până azi, recunoscând astfel în fața lumii întregi dreptatea noastră de aici cari stăm de pază în fiecare zi pe acest pământ invadat.

„...Niciun străin mai mult", — înseamnă că d. Titulescu a luat o masă cu A. C. Cuza și a plecat apoi reconfortat la Geneva.

Cum să vă spun însă cât m'am distrat când mărunți ovreiași risipiți prin redacții — d'ăștia chiar, de cari d. Titulescu a declarat că nu mai primește niciunul! — au scris totuș în gazetele lor că ministrul de externe a tras, la Geneva, „o palmă"... dreptei românești!

D-lor, sunteți generoși... De palma care ni s'a tras nouă — obrajii d-voastră, eu încă îi văd aprinși! Dar mai bine să vă spun o poveste, natural tot cu un ovrei și, firește, tot cu o palmă...

Intr'o gară, un domn urmăria pe un altul care merita o corecțiune dar dispăruse prin vagoanele unui tren... Știți povestea! La un moment dat domnul indignat, crezând că a găsit, își varsă necazul pe obrazul unui ovrei care tocmai atunci scosese capul, inoportun, pe fereastra unui vagon. Și acum ovreiul, frecându-și obrazul, își bătea joc de domnul care se plimba răcorit pe peron:

— Băă!... Te-ai păcălit. Nu sunt eu ăla pe care vreai să-l bați... Te-ai păcălit!

Și râdea ovreiul de nu mai putea — ținându-se cu mâna de falcă...

Tot așa mi se pare că râd și ovreii noștri dela gazetă. D. Titulescu poate s'a păcălit,... dar amprentele lui digitale, eu le văd acum pe obrajii „lor".

Așa că, d-le Titulescu, dacă mai e vorba de o „palmă", tot ca asta, — noi suntem mulți cari te rugăm de aici: mai trage-ne una!

Poți chiar s'o tragi mai tare puțin! Vezi bine că noi... o cerem, suntem fericiți — iar ei, foarte politicoși, o suportă... Zău, d-le Titulescu: mai „trage-ne" una!

Toma Vlădescu

COLȚURI DE CREMENE

SAU STIHURILE LUI NICOLAE ANCUȚA RADOI CATRE VARUL ION

I

PRECUVANTARE

Prefreamătând o silnică osândă,
Ast'noapte vântul a roit în ramuri
Și-a prins să-și scrie slova de isbândă
Cu lacrimile ce curgeau din geamuri.

Era târziu și umed în odaie;
T r u d i t m'am ridicat să 'nchid fereastra.
Dar, vere Ioane, te-am simțit prin ploaie
Și-am început să-ți fac scrisoarea asta:

II

INTAMPINARE

Să nu te cuprindă vreo spaimă
C'aș vrea să te duc în ispită
Cu slovele mele,
Ca'n urmă, să-ți fur bucățica de pită.
Nici să gândești la vreuna
— De care ferițu-m'a sfântul, —
C'aș vrea să te'nvăț meșteșugul
Cum se lucrează pământul,
Cum se alege o sculă.
De pildă un plug sau o sapă,
Ori cum se îndrumă cu vorba
O vită beteagă la apă.
Nici să mă bănui de gândul
C'aș vrea, în stihuri mărunte,
Să scriu romanțe și stanțe
Pentru cocoane cărunte,
Și nici să te-aștepți că mă poartă
Un gând de a face vreo artă
Din vorbele ăstea săltate.

Nu cuget eu astfel, măi vere,
Ci, dimpotrivă, căta-voi
Cuvinte de aspră putere,
Ca simții de cremene dură,
Ca să plesnesc în vedere
Pe cei ce ne bat și ne fură.

Vecia o las cui o poate
Gusta cu poeme bogate;
Dar astăzi, fiind clipele grele,
Eu nu pot să trec peste ele
Și nu pot să tac fără vina
De-a fi rămas în tăcere.

Eu nu sunt șomer și nici nu voi fi,
Căci am învățat meșteșugul de-a scri,
Și mă rog la Dumnezeu
Să facă timpul mai greu,
Dar să-mi dăruiască mie:
O moșie
De hârtie,
O mie de condeie
Și-o mie de mâini,
Ca să scriu despre diferite neamuri de câini.

Francmazonii, ca să mă prindă 'ntre ei,
Au vrut să-mi dea milioane de lei
Și'n cârmă o slujbă de seamă.
Le-am spus că nu sânt făcut
Pentru vândut,
Le-am tras o 'njurătură de mumă
Și pentru că-mi venise prea greață,
Și câte-o scuipătură în față.

Acum lucrez cu 'ncordare
La o operă mare,
O operă de incendiu
Care s'aducă remediu
La toate rănile noastre.
Să fie Românul stăpân
Pe pământul străbun,
Iar jidanii,
Pentrucă toți sânt bolșevici,
Să plece d'aici!

Aș vrea să văd pe Argetoianu
Impușcând golognanu,
Plin de nămol
Și gol,
Să-și ceară iertare la lume
Pentru afurisitu-i renume.

Să-i văd ajungând de ocară
Pe toți jefuitorii de țară,
Pe toți curvarii politicii noastre
Să-i înțepe junghiu'ntre coaste.

Așa socotesc eu măi vere,
C'ar trebui să se facă la noi,
Eu, ăsta, care semnez cu durere

Nicolae Ancuța Rădoi

Tudor Paukerescu-Vraiște

Acei care scriu, sub privegherea tutelară a patronului, acei care mai au o amintire din demnitatea omenească, simt cum le trece prin inima lor slăbită fiorii singurătății. In momentele acelea, de sinistră răfuială cu destinul, îi vedem invocând strămoșii, chemând în ajutor acele fantome subterane care leagă firul vieții de azi. Când te-ai izolat între străini, când lupți alăturea de neputința unor negustori de tarabă, în clipele de mustrare a conștiinței, te consolezi cu amintirea morților din morminte.

Nu i-am bănuit nicioadată „rumânia" d-lui Tudor-Teodorescu-Braniște. Îi știam fecior de popă de prin părțile Râmnicului.

Dar această „rumânie" a strămoșilor țărani, morți și îngropați în cimitirul unui sat din Râmnic, nu constituie un blazon și o onoare, decât atunci când ai știut să le păstrezi datinele, și te-ai hotărît să duci mai departe legenda lor sufletească. In fiecare seară, când pleoapele conștiinței cad grele pe articolul care l'ai trimis la tipar, d. T. T. B. simte nevoia unei invocări a trecutului. Atunci vedem apărând spaima.

Strămoșii din morminte! Fantomele tutelare! Atunci ușile către viață se închid, și omul trăește chinuit de judecata morților. Bâjbâind o hârtie și un condei prin întunericul conștiinței sale, chinuitul nopților de coșmar își leagă astfel firul gândului: „nu lupt pentru o credință a mea, ci împlinesc porunca mută a morților răsplătiți sub atâtea cruci, în atâtea morminte"... „Nu pot să uit că în Râmnicu-Sărat este un șanț, care s'a luptat ani de zile ca să-și dobândească dreptatea, s'a judecat cu boerii din partea locului. In fruntea satului sta bunicul meu" („CUVANTUL LIBER" dela 25 Ianuarie 1936).

Strămoșii d-lui T. T. B. erau purtătorii unui destin legat de ideia proprietății, de munca pământului lor, nu al altora, aveau încredere în virtuțile familiale și libertatea pentru care luptau insemna dreptul de a fi stăpâni la ei acasă. La mormântul lor s'a înfipt o cruce în care credeau, și popa, a cetit fiului care mai rămânea în viață, o litanie fără ecouri pentru cei morți...

Ce-a mai păstrat feciorul țăranilor prizăriți într'un sat din Râmnic din toată această moștenire a trecutului? S'a subordonat d. T. T. B. sensului unei vieți de care nu avea dreptul să dispue după criterii personale de judecată?

Ce rost mai are astăzi invocarea morților dacă tot ceeace face nepotul sfidează porunca acestei moșteniri? Țăranii din Râmnic au luptat pentru pământ și d. T. T. B. lepădă pentru această avere a nimănui, pentru banul care cade din mâna patronului, sau a vechilului, la 15 ale lunii. Țăranii din Râmnic au pornit gloata revoltelor în anul de pomină 1907 și liberalii au îngrășat pământul cu cadavrele lor.

Același liberali, patronii aceleiași turpitudini, beneficiază astăzi de lauda și recunoștința d-lui T. T. Braniște. Nu se vede de nicăeri revolta și nevoia de a-și răzbuna strămoșii. Boerii de odinioară au dispărut, clasa latifundiarilor s'a sfărîmat. Boerii de neam au murit și ei, dar în locul lor au apărut paukerovii vagabonzi și brăniștenii care patronează conștiința d-lui T. T. B. la „Cuvântul Liber". Vechilii de odinioară, care speculau munca țăranilor din Râmnic, au devenit astăzi patronii gazetăriei democratice. Slugile au rămas aceleași: nepotii iobagilor de odinioară.

Țăranii din Râmnic mergeau la biserică și își făceau cruce. Slugoii brăniștenilor sunt atei, adică nu cred în Dumnezeu, și patronii lor pun talosul în seara Sabășului. Țăranii din Râmnic nu și-au spurcat sângele încrucișându-se cu jdanii, și sămânța aruncată de neamul palestinian nu a rodit ochi de migdală și păr roșu până la T. T. Braniște... Am văzut astfel, cum alăturea de filo-semitismul d-lui T. Teodorescu-Braniște, a încolțit marxismul lui Petre Balș (Pandrea) și el român, și chiar comunismul prințului Calimachi... Dar nu am văzut în publicistica noastră un singur evreu care să se realizeze fanatic în ideia de românism. Este o prea mare injosire a demnității de om, când te revolți alăturea de morții tăi, împotriva unor boeri care și ei au murit, dar nu șoptești o vorbă împotriva magnaților de azi ai presei și ai politicei democratice.

Iată pentru ce nu putem crede în sinceritatea acestor oameni. Pentru că pe fiecare îi pândește blestemul unui trecut, pentru că în conștiința lor zac rușinoasele compromisuri care ne inspăimântă.

De câte ori se va ivi un condei hotărît în publicistica românească, paukerovii boerilor fără țară, îi vor împotrivi un nume românesc, un iobag care se încovoae domol sub porunca patronului anonim. Pentru acest scop apare „Cuvântul Liber", firmă veselă de contrabandă ideologică, sub direcția democratului Tudor Paukerescu-Vraiște...

In frunte, băiatul popii din Plăinești. Alăturea, câțiva băeți cu pistrui și conjunctivite păstrate cu seculară tenacitate. Acești făuritori de argumente democratice pentru belșugul paukerovului, sunt împotriva armatei, anti-militariști deci, dar păziți de soldatul țăran, care primește o pâine neagră pe zi, și deși deșculț, nu supără pe nimeni. Soldatul-țăran, îi păzește de huligani într'un stat democrat, în care s'au fabricat cu duiumul, nu numai legi de protecție a individului, dar chiar s'au croit privilegii acordate cu generozitate celei de a patra puteri: presa. Nu s'a prevăzut însă în această lege și un soldat păzitor pentru „Cuvântul Liber". Ar fi fost o rușine prea mare. Aceasta este o pomană, dacă nu chiar, o batjocoritoare ironie.

Am înțeles acum de ce d. Tudor Paukerescu-Vraiște mai vorbește din când în când de țăranii din Plăinești.

Pentru că îl obsedează figura pergamentată de vânt a țăranului-soldat dela ușa „Cuvântului Liber". Pentru că își reaminteste că țăranii-soldați în anul 1907 s'au dat de partea țăranilor agricultori.

Și această „trădare" se mai poate întâmpla. Dovadă că d. Tudor Teodorescu-Braniște are senzația iminentă a unei morți apropiate: „undeva, un glonț la un colț de stradă", sunt doar propriile d-sale cuvinte.

Nu ești atât de periculos d-le Paukerescu. Vraiștea d-tale nu mai folosește țăranilor din Plăinești, ci patronului boer care-ți dictează în fiecare dimineață articolul. Nu te va omori nimeni. Dacă ai scoate o revistă pe cont propriu, pentru a lupta împotriva boerilor de azi, te-aș stima. Insă din păcate ești o biată slugă. Plecat dela „Cuvântul Liber" nu mai însemni nimic. Iar acolo unde te afli, ești doar o simplă unealtă. Mâine, când se va schimba patronul vei scrie altfel. Țăranii din Plăinești au avut o singură dată stăpâni și i-au dărâmat cu gloagele.

Acum zaci în morminte. Iar d-ta te-ai paukerizat.

Ți-ai căutat singur stăpâni. Boeri, cum zici d-ta.

Nicolae Roșu

Spre cealaltă Românie

Inalta temperatură naționalistă a sufletului românesc de azi face mai invederată ca oricând discrepanța între realitatea de fapt și oficialitatea stearpă.

Deoparte se înșiră, efemere și fără consistență, formule frauduloase, haine străine de trupul viguros al românismului, minciuna, furtul și imoralitatea, de altă parte se rânduiesc în linie de bătălie virtuțile autentice ale națiunii. Strășnicia celor din urmă, sveltețea și organica lor simetrie, descopăr cât mai mult, dând la o parte vălul aparențelor, gâunoșenia și putreziciunea celor dintâi. Zestrea neamului care se trezește la altă viață le zdrobește toată păcătoșenia. De aici panica în care a căzut oficialitatea în momentul de față. Peste neputința ei, acoperită de monstruoasa minciună iudeo-masonică, se profilează crezul nou al unei națiuni, care vrea să trăiască liberă pe moșia ei și suverană în casa ei. Oficialitatea trebue să înțeleagă că a bătut ceasul tutror dinastiilor politice, universitare, administrative și că locul lor trebue luat de adevăratele forțe creatoare ale neamului.

Căci, stând și judecând, cine ocupă astăzi locurile de răspundere, dacă nu indivizi pe cari ele îi înalță, iar ei, prin neputința și prostia lor, nu fac decât să le spurce?

Oficialitatea e mioapă și sterilă. Ingustimea vederilor și grija de a-și păstra neștirbite pozițiile câștigate prin cursul împrejurărilor o condamnă în mod definitiv. Și atunci, toate măsurile și întreaga ei politică slujesc aceiași idoli: bunul și interesul personal. In numele acestora legiferează, în numele lor satisface apetitul nesățios al celor favoriți și pentru păstrarea lor intactă e în stare să decreteze interdicțiile cele mai strașnice.

De ce?

Pentruca astfel tresponsabilitatea să fie deplină, iar minciuna demagogică și pricopseala să domine cu drepturi imprescriptibile.

Oficialitatea este goală și străină de durerea românească. Ochii ei sunt plini de lumina înșelătoare a aparențelor și urechile ei n'aud decât osanalele celor străini.

Interesele ei de castă îi taie contactul cu ritmul vital al națiunii. Baricadată cu hârți, legi și decrete, oficialitatea face politica stratului. Peste capul ei, ca peste o pânză de gelatină, trec adevăratele dureri ale mulțimii. Câmpul vederii ei e foarte îngust și dominat de cerberul intereselor de castă.

Politica ei, cu toate amarele și rușinoasele consecințe, înseamnă o țară săracă și desarmată, un neam umilit și condamnat la întuneric.

Cultura ei, ciugulită pe bani statului din surse de multeori dubioase, n'are nimic comun cu zidurile de viață spirituală ale națiunii.

Credințele ei, tăiate după model străin și cumpărate la Paris, Geneva sau Londra.

Curajul și eroismul ei, să nu mai vorbim de ele.

Dacă așa stau lucrurile, în virtutea căror drepturi se constitue în reprezentată a națiunii?

A, da!

Cunoaștem povestea. E aceeași și se cântă de mult. Numai merge. Votul cumpărat cu rachiu, mahorcă și minciună începe să se încăpățâneze. Nu mai cedează lupilor, porcărcilor, etc. Își are și el capriciile lui.

Și faptul e semnificativ: nu pentru vot, ci pentru țară.

Țara, dela un capăt la altul, se mișcă în chip de uriaș. Pe semne, „Sfarmă Piatră" i-a cuprins trupul cu forța lui cosmică și din ei a țâșnit foc. Focul trezirii și al purificării. Focul care ne descopere o altă Românie, căreia ne închinăm și a cărei față o sărutăm: România vitală, pe care de atâta vreme oficialitatea o ține subt obroc. *România înfățișată de țăncli ământului, cum scria masivul Juvenal, și sfințită de geniul rural, după vorba deșteptului nostru țăran Crevedia.*

Da!

Aicic totul se schimbă. Suntem integrați în puterile de temelie ale ființei noastre. Comunicăm cu zestrea de veacuri purtată de același sânge. Aicia lucrurile au altă față și altă căldură. Fața luminată de plasnele sângelui ancestral și căldura sânului generator. Aici suntem la noi acasă și de aici vrem să ne luăm sborul spre soare. Aici dospesc virtuțile noastre și cer glas sfintele dureri românești. Aici, și nu în aier cum crede oficialitatea, e fixat punctul arhimedic al existenței noastre ca popor.

Cine vrea să bea apa izvorului românesc aici trebue să coboare!

Cine vrea să culeagă florile geniului românesc aici trebue să urce!

De aici crește durerea românească *peste stârvul oficialității!*

Și de aici se ridică, cu toată tăria milioanelor de pumni, ca o mustrare ulutoare, stânca Românie vitală.

Grigore Popa

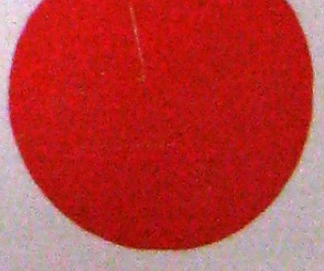

Demență și streche masonică

Vâjâie prin creerii veacului nostru o sinistră demență ocultă, în care noi am izbit cu încrâncenare și încă vom mai izbi. Desigur este vorba tot de masonerie, pentru a cărei vânătă perfidie, cum ar zice Papini, nu găsim destulă ură, oricât ne-ar răvăși revolta aceasta a cărei pleasnă nu ne iartă o clipă măcar.

Căci dacă banchetele masonice sunt, așa cum le-am rotunjit săptămâna trecută, o bahică și ridiculă epopee, de cruntă inconștiență, dacă riturile lor — cum am spus-o de atâtea ori — parodiază nu numai slujbele creștine, dar toate zvâcnirile nobile ale sufletului omenesc, dacă toate acestea sunt adevărate, să nu credeți că asta e măduva masoneriei. Ridiculul și parodia constituesc doar decorul hrubelor, iar substanța lor o constituesc perversitatea și crima.

Gândiți-vă numai câtă crispare în jurul lui Mussolini și câtă turbare antihitleristă, care sparg decorul de care aminteam, ca să năucească veacul și să dărâme două țări clădite cu jertfă și betonate cu suflet, fremătate mereu de luceferi înalți! De șase luni de zile, se 'nvârt pe de-asupra Italiei cloncanii funebri ai lojilor, care stau să sfârtece Roma Ducelui. Un alt stol de cloncani, scăpați tot din loji, vâslesc mai departe, cu solii albe pentru Negus. Această eroică îndârjire masonică vrea să nărue împărăția sălbatică a fascismului și să ajute, așa, dezinteresat, civilizația milenară a Abisiniei, care a dat — încă de acum cinci ani — acestui veac, rumba! (N'aveți impresia că dela o vreme o ducem într'o rumbă nebună ?). Că 'n cele din urmă cloncanii aceștia își vor înfige ciocul de aramă tot în mormintele Abisiniei, n'are importanță, leș să fie! Dar par'că tot mai cu foc ar rupe din pulpa lui Mussolini.

Cu tot atâta îndârjire e păscut și Hitler. „Supremul consiliu din New-York, al Francmasoneriei internaționale" a dat instrucțiuni tuturor lojilor naționale, de sub tutela sa, „ca să pună totul în joc, pentru a face să izbucnească un război european, **înainte de a intra în Germania recolta viitoare**".

Această informație a fost dată de **Terfve**, mason gr. 33, ziarului belgian „Renovation". Terfve este astăzi „în adormire", în suspensiune și locuește la Anvers. Informația lui este extrem de serioasă și încordările internaționale încep s'o confirme.

Masoneria e capabilă de orice crimă. Nimic nu-i stă în cale. Are o organizație internațională extraordinară și institute speciale de educație criminală. Ea nu caută niciodată să-și convingă adversarii și cu atât mai puțin să se lase convinsă. Metoda e simplă: corupția și asasinatul. Cine nu se integrează acestei metode, îi cade victimă.

Iată de pildă cazul Regelui Alexandru al Iugoslaviei. S'a pus, asasinarea acestui Rege, pe seama nu știu căror nemulțumiri minoritare lăuntrice, cu înscenarea unui întreg roman, al cărui rost era să deruteze opinia publică. Dar scriitorul francez, Robert Henry Petit, în cartea sa: **Alexandru al Iugoslaviei victima unei conjurații masonice**, dovedește că Regele Alexandru, s'a prăbușit sub glonte masonic. Dece? Pentrucă, stegar harnic al păcii, nu odată a încurcat socotelile hrubelor.

Știți că Kemal Pașa a interzis, nu de mult, masoneriei să mai respire pe pământ turcesc. Numai decât s'a produs împotriva lui un atentat, neisbutit, iar la câteva zile după aceasta, fiica adoptivă a lui Kemal Ataturk, și-a lăsat ciolanele între două stații de tren, căzând din expresul Calais-Paris. Gurile rele pretind că și aici ar fi vorba tot de zel masonic. Mai cu seamă că evreul Disraëli, ca ministru al Marei Britanii, a spus încă din 1876: „Oamenii de stat ai acestui secol nu trebue să conteze numai pe guverne, împărați, regi și miniștri, ci și pe societățile secrete... Aceste societăți pot, în definitiv, să reducă la zero toate aranjamentele politice. Ele au peste tot agenți fără scrupule, cari comit asasinate și cari pot, dacă socotesc oportun, să provoace un măcel".

Vedeți, așa dar, că nu se poate glumi cu masoneria, iar dacă **Sfarmă Piatră** și-a luat sarcina să-i repeadă săptămânal câte-un pumn în fălci, o face pentru că a mai întâlnit-o și 'n lumea lui de basm, când ca balaur cu 12 capete, când ca o scorpie care sfârâia de îndrăcită, ca un mititel pe grătar. Și peste tot, uriașul izbea cu sete, stropea și bătea veacurile mai departe, venind până la noi. Avem doar atâta nevoie de el astăzi!

Dar pentrucă porniserăm pe calea mărturisirilor, să nu ne oprim aici.

Am primit la redacție un memoriu în legătură cu cazul lui Ciulei. Nu știu cât de rudă este Liviu Ciulei cu trădătorul Ciulei dela Turtucaia — se zice că ar fi frați, — dar soarta lor e așa de asemănătoare!

Dacă ați urmărit ziarele, chiar și pe cele care câte-odată vor să fie naționaliste, din hectarele lor de reportagii creștea un Ciulei nevinovat, înduioșător, care sugea în permanență bomboane și sughița neîntrerupt după Tita. Iar când i s'a judecat mandatul de arestare, atunci un regisor a aranjat ca procurorul să bâlbâie, apărarea să tune, iar magistrații să... nu mai judece. Și vă amintiți că toată presa românească, absolut toată, a plâns — cinci zile și cinci nopți — cu hohote, la căpătâiul lui Ciulei? Ne-am întrebat stăruitor și repetat, dece acest acut... filociuleism panromânesc? Acum noi nu zicem mai decât că Ciulei ar fi asasinat pe Tita, dar ne intrigă stăruința acestei țări buimăcite, de a-i găsi dumnealui virtuți de crin, când încă justiția însăși nu știe dacă el este, sau nu, autorul crimei. Și de-odată, iată memoriul de care aminteam. Probabil că acest memoriu a fost trimis și „Cruciadei Românismului", unde a fost reprodusă o parte din el.

Se spune aici că „Liviu Ciulei e mare fruntaș mason, are gradul 32. In Conventul din Decembrie 1935 a fost ales Mare Tezaurar al Marei Loji naționale din Câmpineanu, ai cărei membrii sunt și magistrații Ilie Lazăr și G. Grigoriu, din București, cari fac parte anume din Loja Română Unită, — care a făcut demersuri extrem de puternice în favoarea lui Ciulei". Aceste lucruri rezolvă toată nedumerirea noastră.

Dar nu-i numai atât. Binevoitorul nostru informator ne mai spune că 'n presa noastră s'a scris cu atâta patetică duioșie pentru Ciulei, sub presiunea Marei Loji Naționale, prin oamenii săi ca: Argetoianu, Pangal, Nunucă Protopopescu, Victor Slăvescu, Prințul Bibescu, I. Gr. Perițeanu, Friedmann — arhivarul Lojei — generali, miniștri și alte cinstite fețe. Să nu credeți însă că toată această hoardă se mișcă din filociuleism. Nu, ci din ambiția de-a salva onoarea — mă rog! —, masoneriei. Căci s'ar putea afirma, fără pic de exagerare, că toate marile murdării naționale, sunt tutelate de masonerie. Amintiți-vă numai de Leonte Moldovanu — Mare Orator al Lojii Naționale — de Al. Polizu, dela contingentare, nu mai puțin mason, care are și el partea lui de onoare în murdăria Cagero. Pe urmă nu uitați pe Victor Arady, evreu ungur, condamnat pentru trădare și pe Maiorul Vărzaru, cari-s în mare cinste printre masoni.

In această situație, care vedeți că nu e prea onorabilă, o streche cruntă a dat în masoneria românească. O streche care vântură milioanele lui Ciulei — e doar Mare Vistiernic al Marei Loji — pe sub ochii țării, ca să salveze, măcar cât negru sub unghie, din onoarea masonică.

Totuși, nu credem că justiția va fi înfrântă. Este acolo un cerber, d. Tretinescu, care veghează crunt peste onoarea ei grav încercată.

Așa dar corupătoare și criminală, aiurea ca și la noi, masoneria trebue îngropată de vie în hrubele ei. Ar fi scutită de această sinistră demență.

Nițâ Mihai

CRONICA RIMATA

Țara mea cu doruri multe, țara mea cu jale'n vatră,
Țară care picuri lacrămi pe revista „Sfarmă-Piatră",
Țară care-ți gemi amarul că de surda ești bogată, –
Lasă-mă azi și pe mine,
Țară plină de suspine,
Să suspin cu tine-alături într'o „Cronică rimată"...

Să suspin, da, scumpă țară, învârtită pe șurup
De-al de Nacht și Cantalup,
Când, cu lacătul la gură,
Tu nu mai ai nici un drept
Să-i strigi hoțului că fură
Și să-i pui genunchiu'n piept.

Țara mea blagoslovită,
Țară plină de belșug, —
Nu te pot vedea flămândă ca pe-o vită
Istovită,
Care cade, nemâncată, pe mănoasă brazdă'n jug,
Când tâlharii pot să fure rodul greului tău plug!...

Până când răbda-vei oare, țară'n toate cu prisos,
Să te prade ticăloșii înhăitați cu d'al-de Grosz, —
Hoți în frac ce pot copiii numa'n aur să-și îmbrace,
Când cuțitul ți-e la os,
Iar copiii tăi n'au pâine în bordeele sărace?...

Spune, țară răbdătoare,
Pentru cine-a vrut să moară a vitejilor tăi floare?
Pentru cine Feți-Frumoșii ți-au murit așa frumos:
Pentru Nacht și Vasilescu, pentru Cantalup și Grosz?...
Oare, pentru-așa 'njosire ni te-au apărat strămoșii?
Pentru-asemenea rușine au murit ei, fiecare, —
Să te'njuge ticăloșii,
Când ești „România-Mare"?!

Iată, țară, care astăzi nu mai ai hotar Carpații, —
In ce guri au fost în stare să te-arunce „democrații";
Ca pe-o roabă să te vândă,
Țară bună, țară blândă,
Și, — pe gură cu zăvoare, —
Tu să nu mai poți sub soare,
Nici să ceri vre-o socoteală, nici să strigi ce dor te doare!..

Făurar, 1936.

Vasile Militaru

I-AM TRADAT PE TARANI!

Arătam în articolul trecut cum atâtea capacităţi intelectuale, tineri cu înclinaţii adânci spre toate ramurile spiritului sunt nevoiţi să rămână în umbra salcâmilor, fără posibilitatea d'a se realiza. Avem o literatură ţărănească, specific ţărănească, dar ea nu a înfăţişat încă drama tuturor acestor inşi, rămaşi cu plumbul în aripi, să vegeteze lângă grapă.

Să scărmăm mai întâi o racilă.

Vi se va părea curios, dar aşa este. Ţăranul român nu iubeşte, în genere, agricultura. Ţară de plugari, „eminamente agricolă, dar fără agricultori", cum spunea recent d. Nicolae Iorga. Plugarii noştri, repetăm, muncesc pământul, dar o fac dintr'un fel de datorie ancestrală ca un ritual. Revoluţii propriu zis pentru pământ nu s'au făcut la noi; 1907 nu a fost, la isvoarele lui, o răscoală pentru revendicări ţărăneşti. Chiar acum, amintirea acestui eveniment în straturile cele mai profund plugăreşti, este dată prin cuvintele: „când cu studenţii".

Am cunoscut mulţi oameni — trăiesc şi acum — cari au luat parte la răscoală şi cărora, cu toată vârsta şi situaţia lor de plugari prăpădiţi, li se spune încă şi acum... studenţi! E curios să-l auzi pe moş Gheorghe or pe moş Marin când povesteşte: hei, mi-aduc aminte, când eram eu student!

Student, vrea să spună revoluţionar dela 1907 şi asta fixează originile sângerosului eveniment, nu în dorinţa aprigă de a căpăta pământurile — supuse, e drept, unui oneros regim de învoieli — ci în cunoscutele şi dreptele agitaţii studenţeşti pornite din Moldova. Bine înţeles că odată deslănţuită revoluţia, şi-au zis şi dânşii: Revoluţie să fie! — Şi „studenţii" au pornit să pună foc curţilor boereşti şi să spargă oglinzile conacelor. Anecdota cu oglinda spartă „numai aşa dă boală" e prea cunoscută şi prea meschină, în definitiv, ca s'o mai reeditâm.

Explicaţia acestui adevăr nu e greu de dat. Ţăranii nu au iubit pământul pentru simplul motiv că nu l-au avut. In totdeauna iubeşti ceva când este al tău, când ai conştiinţa proprietăţii lui definitive. Dealungul istorici, populaţia rurală a flotat între câmp şi munte, unde era nevoită să se retragă din drumul cutrupirilor.

Unii domnitori au trebuit să vină cu legiuiri, ca să-i fixeze de pământ.

Moldova, ca să-i mai poată ţine în transee, a trebuit în 1917, să le făgăduiască improprietărirea, să cadă deci la un fel de tranzacţie. (In războiul viitor, va trebui să le făgăduim oraşele, cu toate „serviciile" şi confortul lor! Aţi băgat de seamă că d. Ion Mihalache, în discursurile sale, asmute mereu pe ţărani asupra oraşelor?) Pământurile li s'au împărţit dar nu li s'au distribuit, şi mijloacele pentru a scoate „untul" din ele, adică acel maximum de producţie care să le asigure şi lor existenţa şi să umple şi pătulul economici generale a ţării. De aceea avem, cu cât trec anii, producţia cea mai slabă şi cantitativă şi în ce priveşte calitatea.

Expropriere care TREBUIA SA SE FACA! — nu este totuşi, în absolut, soluţia cea mai fericită. Astăzi, proprietatea agrară s'a ciopârţit din nou, iar mâine regruparea ei subt o formă oarecare, va fi o adevărată problemă. Criza agricolă din ultimul timp a îndepărtat şi mai mult pe ţăran de ogor — „care nu-şi scoate munca şi banii" — iar legea d-lui Ion Mihalache pentru circulaţia bunurilor rurale a venit ca o adevărată salvare.

Sătenii îşi vând acum pământurile pe capete — s'a văzut cui le-au vândut în Basarabia. — şi după ce au litrosit prin cârciumi şi cumetrii cele câteva mişoare încasate, cad apoi pe capul politicianilor, să le dea „servicii" la oraş. Şi minunea se face în ţara asta eminamente bugetară: toţi capătă leafă şi trec în rangul cravatei, adică al acelora cari urmează să-l stoarcă şi să-l asupreasscă pe ţăran. In judeţul meu, am văzut, anul trecut, oroarea înfiinţării unor aşa zise posturi de... „administrator de islaz", pe care trebuia să-l aibă fiecare comună şi care urma să fie plătit cu 2500 de lei pe lună, adică mai mult decât un învăţător.

Nu am mai urmărit dacă s'a consumat nelegiuirea; ştiu numai că o seamă de băieţi, după ce dăduseră la Prefectură examenul de administrator, cum spuseiu, de islaz, — ca să fie totul cu forme! — îşi şi cumpăraseră pantofi de lac, ceasuri de mână şi câte un revolver „Steyer", ca să „administreze" mai bine păşunile! Conversiunea care a desglodat pe-atâţi proprietari cari-şi petreceau vremea şi veniturile pela Paris ori pe-aici prin şantanurile şi cluburile Capitalei a avut darul să scuture şi datoriile acelor ţărani cari-şi cheltuiseră şi ei micile venituri în diverse procese de divorţ şi de răzoare, pe nunţi cu 14 lăutari, pe gârla mătăsurilor şi tuturor deşertăciunilor orăşeneşti.

Colonizările — alt caraghioslâc. Am luat din Muscel ţuicari şi i-am dus în Bărăgan să facă agricultură! Au rămas puţini aci; majoritatea, s'au înnapoiat subt umbra prunilor şi a discursurilor d-lui Mihalache. Când e vorba să-şi agonisească sacul pentru iarnă, pun şapte-opt băniţi cu nuci şi cu mere în căruţă şi pornesc cu ele la şes, să le vândă contra mălaiu! E greu să aclimatizezi pe muntean, crescut sub munte şi sub coviltir — cu arşiţele Ialomiţei şi ale Caliacrei. Şi Cadrilaterul l-am colonizat cu macedoneni — bravi păstori, comercianţi vii şi caractere de cremene — dar cari puşi în contact cu legile plugăritului, au dat adevărate batracomiachii de hilaritate. Eu, de exemplu, am văzut în Caliacra, la începutul acestei epoci de colonizare un spectacol de neuitat. Iată cum arau scumpii noştri macedoneni: înjugau patru boi la o căruţă; de căruţă atârnau un plug de coarnele căruia ţinea un copil. Boii se opinteau să tragă şi carul şi plugul înfipt adânc în brazdă. Şi în vreme ce alţi doi flăcăi chiuiau pe lângă bietele vite, vre-o trei-patru oameni în vârstă, cu cuţitele la brâu, discutau aprins în căruţă, politica la ordinea zilei, ca nişte retori din Agora. Veniţi recent din munţii Pindului, aşa credeau ei că se ară!

Nu mai vorbesc de cele ce am păţit eu însumi şi o rudă a mea cu nişte vlăşceni pe cari i-am ajutat să fie colonizaţi tot în Cadrilater. Ei bine, ei cari ceruseră aceasta, tot ei au fost cei cari au renunţat la cele 20 hectare cu care fuseseră acolo împroprietăriţi. De patru ori au fugit de acolo şi de tot atâtea ori s'au înapoiat la Bazargic, mai ales că aici îşi vânduseră gospodăriile şi puţinul pământ pe care-l mai aveau. In cele din urmă, tot în Vlaşca au revenit şi au intrat care învoitori, care slugi pe la curţile boerilor. Motivul cel mai puternic pe care-l invocau când îi întrebam dece au părăsit icra de pământ a Cadrilaterului — unii aveau acolo până la 30 ha. — era următorul: aici o ducem noi mai prost, dar sântem cel puţin între ai noştri; avem lăutarii noştri şi prăvălia noastră la care ieşim Duminica. Acolo, la ...fundul pământului, cum era să mai petrecem şi noi? Că Bulgarii cântă cu clarinetul şi cimpoiul şi, în loc de cârciumă, e... cafenea! Cum să bem noi cafea amară? Ptiu! Ni-e şi scârbă!

In Vechiul regat, e drept, nu se bea cafea amară, dar se mănâncă mămăliga cu ceapă şi se bea poşirca de terasă până crapă măselele în gură. Şi-i mănâncă pe toţi păduchii, pelagra, tuberculoza şi sifilisul. Am demonstrat aiurea, cu tabelele întocmite de studenţii echipelor studenţeşti de sub conducerea profesorului Gusti — cum plugarii acestei ţări vor înnebuni toţi şi vor pieri din cauza boalelor sociale cari le rod oasele. Celelalte maladii — luxul, lipsa de higienă, huzurul şi politica — vin să le pună vârf la toate acestea!

Aşa sunt „iubiţii" noştri ţărani. Ei cari formează talpa statului acesta, ei cari au dat din rândurile lor atâtea valori — s'au ticăloşit pe de-a 'ntregul. Ei nu mai cunosc datorii, de când fac politică; ei cunosc numai Drepturi. Şi, să dea Dumnezeu să nu fiu profet mincinos, dar va veni vremea când neavând ce să le mai făgăduim, va trebui să le promitem oraşele şi vremea aceea, se înţelege că va fi începutul bolşevismului românesc. Nici nu ştiţi ce ură poartă ţărănimea oraşului. Să ne ferească Cerul de niscaiva agitaţii. Târgurile vor fi toate prădate, apoi vor fi supuse cenuşei...

Ţărănimea română a decăzut tocmai când ea trebuia să înflorească. Oraşele noastre, parte instreinate, nu vor pricepe nici odată durerile ei. La rândul lor, ele disprefuiesc pe acest animal care produce în definitiv jimbla cea de toate zilele.

Cine să ridice atunci această ţărănime depe treptele pe care zace? Căci înşişi noi, fiii plugului i-am trădat. A fost în cultura românească un curent semănătorist şi el nu a dat decât o falsă literatură care măcar n'a ajuns până 'n firidele sătenilor s'o citească şi ei. S'a iscat o ideologie poporanistă care n'a produs decât căţiva doctrinari a căror democraţie iudeo-masonică a sombrat în mandate parlamentare, în portofolii ministeriale şi 'n grase consilii de administraţie. A fost de două ori la putere un glorios fecior de ţărani, dar adevăratele probleme ţărăneşti nu au fost rezolvate. După d. Mareşal Averescu, alt mare iubitor de ţerani, d. Iorga, a avut puterea, dar n'a făcut absolut nimic pentru dânşii. In sfârşit, un ţăran pur, d. Ion Mihalache, în cele vreo trei-patru guvernări, afară de o şcoală de gospodărie-model în Topoloveni şi o Academie — politică! — la Câmpulung, nu a realizat nici el nimic pentru cea mai nenorocită ţărănime din Europa! Învăţătorii, mai toţi feciori de plugari, când nu fac politică, fac şi ei ce pot în sat, să se chiverniséască mai bine. Preoţimea, în frunte cu capul clerului, fiu de ţărani şi El, nu a deretticat nici odată sufletul acestor plugari cari îşi duc astăzi inima şi plăgile sub sălcîile Maglavitului. Popii noştri de ţară — cu rari şi mărefe excepţii — se complac într'un simplu notariat de botezuri, morţi şi mai ales nunţi, simpli cârciumari ai sângelui lui Christos. Copiii sătenilor cari absolvă şcolile de agricultură se fac toţi funcţionari şi socot că sapa nu mai e de mâinile lor înmănuşate 'n piele de căprioară. Cei cari urmează alte şcoli superioare şi ajung care profesori, care ingineri, militari, procurori, medici, etc., rup definitiv contactul cu Badea Marin. Eu cunosc de asemenea — şi fiecare dintre d-voastră cunoaşteţi la fel — vreo zece cazuri în care feciori de dulamă au ajuns, prin capul şi strădania lor evident, să ocupe înalte scaune, în erarhia socială a acestei ţări. Ei bine, ai dracului să fie ei, dacă s'au mai întors pe meleagurile de unde au pornit. (Afară de cazul că sunt politicieni şi merg în epoca alegerilor). Satul le pute intelectualilor noştri şi le pute mai ales celor cari s'au născut pe cergă. Este în firea noastră nenorocită ca atunci când ai ajuns cel puţin secretar la primărie ori şef de post — să te desgrădinezi de ai tăi, de ţărani, ba chiar să-i disprefuieşti şi să-i tiranizezi...

Cei dintâi cari i-am trădat pe ţărani am fost noi, fiii mămăligei.

Să ne fie ruşine!

N. Crevedia

In curând apare:

PERSEU

REVISTA LITERARA, ARTISTICA ŞI POLITICA

Directori: CEZAR PETRESCU ŞI O. HAN

Tineretul francez

François Mauriac într'un articol publicat în *L'Echo de Paris* constată că dacă s'ar fi născut un Hitler în Franța francezii l'ar fi uitat pe scara lui de zugrav. Desigur, amintește el, foarte mulți francezi îl apreciază pe Hitler și dacă totuși l-ar fi uitat pe scară e datorit nu atât lașității, ci mai mult civilizației adevărate de care e pătruns poporul francez.

Să vedem ce scrie în sensul acesta d. Pierre Gaxotte în „Je suis partout":

„Se vorbește foarte mult în Franța de fascism sau de hitlerism, dar aceste două mișcări sunt mișcări ale tinerilor. Un naturalist ar zice că ele reprezintă forma clasică a revoluțiunii naționale într'o țară cu natalitate mare. Unde ne sunt batalioanele de tineri? Un fascism farncez n'ar găsi în noile generații suficiente reserve de oameni ca să creeze o mișcare puternică. Condițiunile vieții, încetineala avansării, toate fac ca tineretul să fie sceptic, imburghezit, indiferent".

Desigur, dacă am enumera și alte păreri franceze despre necesitatea ori putința unui curent rasist în Franța, acestea variază. Un fapt este sigur însă, că *lipsesc elementele necesare unei astfel de mișcări.*

Dacă chestiunea de rasă nu prezintă o acuitate în Franța vom înțelege de ce nici antisemitismul nu formează un curent de care să ție seama opinia publică și nici tineretul. Este sigur că față de cele 39 milioane de francezi, cele câteva sute de mii de evrei nu constitue un pericol. Amintesc, că chiar în timpul cât mă găseam la Paris emigrau evrei din Germania în masse compacte și un mare număr al lor a găsit adăpost în Franța și nu mică mi-a fost mirarea când din cei sosiți chiar după 48 ore, grație unui birou de plasare, erau plasați în funcțiuni bine salarizate. La clinica unde am lucrat — la Pitié, în serviciul prof. Aubertin au fost primiți doi asistenți evrei plecați dela facultatea de medicină din Berlin.

Am asistat la marile meetinguri antigermane, al căror succes se datora în bună parte și dușmăniei dintre poporul francez și cel german. Am căutat să mă edific și mai bine asupra toleranței excesive a francezilor față de invazia semită, pe care o consideram o slăbiciune de reacțiune. Am vorbit cu colegi francezi din clinică cari mi-au răspuns că întrucât fiii națiunii franceze nu sunt amenințați în existența lor, problema antisemită nu prezintă o importanță pentru ei. Unii mi-au accentuat chiar că foarte mulți evrei ajută progresul culturii franceze.

E interesant să amintesc o convorbire ocazională, pe care am avut-o cu un tânăr francez în vârstă de vreo 35 de ani care împreună cu soția sa făcea o călătorie de plăcere la Londra. Din cele discutate cu el mi s'a părut a fi intelectual și l-am întrebat asupra profesiunii. Mi-a răspuns cu multă demnitate: — „Je suis un paysan". M'am bucurat de această ocaziune căci puteam să culeg o mulțime de date asupra cunoștințelor pe cari le avea acest tânăr țăran despre politica țării sale și cea internațională. Mi-a spus că este din clasa de țărani mai săraci. Averea îi consta din cinci hectare de pământ care recunoaște însă îi asigură o viață liniștită și-și poate permite în fiecare an să viziteze o regiune mai frumoasă a țării sale sau din țările vecine. Mi-a vorbit cu multă dragoste de frumusețile țării sale, amintind cu multă plăcere mai ales despre coasta Mediteranei căreia îi spune „La douce France".

Tot dela acest tânăr din tren am mai aflat că dacă și plugarii modești în Franța au o stare economică bună se datorește politicei cuminți, pe care o duc conducătorii țării care nu au permis o supraindustrializare în dauna agriculturii. Pe lângă aceasta produsele agricole naționale sânt sub protecția statului.

L-am întrebat ce știe despre România. Cu stupefacție am constatat că ne cunoaște după nume, însă geograficește ne situiază undeva „acolo în Balcani". L-am întrebat ce școală are și mi-a spus că are patru clase secundare.

Notez aci politica sănătoasă a Franței care ține pe țărani în legătură cu viața sa, înălțându-l sufletește cât mai sus dar neluându-l dela ocupațiile sale. Astfel se creiază generații întregi de muncă și se dau numai atâți intelectuali câți sunt necesari.

In continuare cu acest țăran am adus vorba despre mulțimea mare de evrei ce vin din Germania în Franța. Voiam să cunosc părerea țăranului francez asupra problemei evreești. Mi-a răspuns că în Franța nu este o primejdie semită, totuși remarcă, că în urma toleranței guvernanților de acum, nu vor trece nici doi-trei ani și se va creia un curent antisemit și în Franța. M'a asigurat că nici când un adevărat francez nu-și mărită fata cu un evreu.

Iată cum se poate pune chestiunea antisemită în Franța: *sunt convins că atunci când vitalitatea neamului francez se va simți paralizată de pericolul semit, va ști să reacționeze tot așa de sănătos după cum a făcut-o la toate încălcările dușmane ce le-a suferit în decursul istoriei sale.*

Nu pot să nu amintesc, atunci când vorbesc despre tineretul francez, că acesta este crescut într'un spirit de înaltă moralitate. Celula de susținere a acestei moralități și educațiuni adevărate este căminul francez. Familia franceză este o adevărată castă păstrătoare de cele mai scumpe sentimente, cari fac parte din patrimoniul național.

Iubirea față de biserică, față de părinți, față de tot ce este frumos formează dogma, credința familiei franceze. E surprinzător să vezi nu numai în zile de sărbătoare, ci și în zilele de lucru, tineri francezi cari umplu bisericile unde își alimentează credința și iubirea față de Dumnezeu. Francezii sunt profund religioși.

Dealtfel să știți că toată imoralitatea de care se vorbește în legătură cu poporul francez este o judecată foarte superficială pe care o fac străinii, cari n'au vrut să cunoască sufletul francez.

Intentionat am lăsat să amintesc la urmă despre mișcarea sportivă a tineretului francez căci problema educației fizice azi formează preocuparea vitală a națiunilor.

Pe când în Germania, Anglia, Italia și chiar Rusia te isbești la tot pasul de stadioane, piscine, în Franța până înnainte cu câțiva ani era foarte puțin desvoltat gustul sportului.

Un englez spunea că „în Franța afară de literatură nu există tineret".

Azi însă tineretul francez este atras de viața în aer liber, azi se înmulțesc într'un mod considerabil numărul stadioanelor și se practică toate sporturile și tinerii sportsmeni francezi devin o putere de care se ține seama în viața sportivă internațională.

Astăzi există în Franța un subsecretariat de stat al educației fizice, sub auspiciile căruia se deschide o epocă de prosperitate nebănuită a sporturilor. Personalul tânăr al clinicei unde lucram, în fiecare Sâmbătă la amiază pleca în excursie în părțile mai pitorești ale Franței și se întorcea abia Luni dimineața recreat, vesel și dornic de muncă. Într'o astfel de excursie am petrecut în mijlocul colegilor de clinică clipe frumoase și vesele.

Acestor excursioniști le este asigurată găzduirea în taote colțurile Franței de către „Ligue française pour les auberges de la jeunesse". (Liga franceză pentru hanurile tineretului).

Ce frumos apel semnează d. Sanguier, președintele acestei ligi:

— „Salutând viitorul hanurilor tineretului în Franța, eu salut desvoltarea vieții fizice și intelectuael a tinerilor. Sântem în plină creștere, sântem în ajunul unei magnifice desvoltări; veți ști cu toții s'o faceți posibilă prin bunăvoința voastră, prin concursul vostru inteligent și prin devotamentul vostru".

Și mișcarea sportivă în Franța urmează ritmul echilibrat pe care îl are națiunea în întregime. Franța nu iscălește excesele cari nu prezintă trăinicie și nu corespund cu firea națiunii franceze.

Rămâne de văzut dacă tineretul francez nu vizează o misiune specială. S'a deschis o anchetă într'un ziar francez — intitulat „1934". Din noianul de răspunsuri desprind pe acela al lui Bertrand Motte, căruia i s'a acordat dealtfel premiul întâiu: „Tineretul așteaptă". Ce anume? Nu știe nici el. El pare să-și închipuie că totul trebuie schimbat, bine înțeles de către tineri.

Tineretul refuză pe toți șefii, cari sunt propuși, fiindcă e foarte hotărât să nu-și asume nici o răspundere, să nu aibă nici o grijă. Printre toate nevoile tineretului este una pe care el n'o proclamă și care totuși e principală, — are nevoie de *sufet.*

Tineretul actual este un cap fără viață, care ocupă locul ce i se lasă și care păstrează în mod pasiv atitudinea ce i se dă. Și acest lucru trebuie căutat în faptul că sântem o generație lipsită de șefi, pe cari i-am fi găsit în generația trecută. Căci aceia cari ar fi putut fi, ar fi putut însufleți și imensa mulțime a generației tinere, care umblă fără călăuză.

Aceștia sânt cucuți, ca pretutindeni, pe linia frontului, se numesc Peguy-Alain Fournier, și-atâția morți la 18-19-20 ani, fără să se fi putut releva. Aceștia sânt antrenorii de oameni cari sânt morți, secerați cei dintâi pe parapete. Fiecare generație nu-și ajunge sieși, ea primește dela aceea, care o precede, dă celeea care-o urmează. Moralmente și intelectualicește noi sântem o generație decapitată".

Prin acestea tineretul francez își deplânge conducătorii firești, pe cari i-ar plăcea să-i vadă în fruntea coloanei.

Prin ilustrarea frământărilor spirituale ale tineretului francez, am făcut, credem, evidentă deosebirea față de tineretul românesc și de orientarea lui. Această deosebire își are originea în starea socială din Franța, deosebită de cea dela noi.

Conflictul între generația prezentă și aceea care va veni mâine la conducerea Franței este mai potolit decât în alte părți, și cu mult mai neînsemnat decât cel dela noi.

In viața socială predomină tradiția. Tineretul de acolo crede a avea puține reforme de făcut. Legătura sufletească între generații este mai pronunțată.

Patriotismul este un apanagiu al poporului francez în întregime.

Pentru eroii săi Franța a ridicat altare, începând cu mormântul eroului necunoscut de sub Arcul de Triumf, până la toate plăcile comemorative ale tuturor instituțiilor țării: școli superioare, inferioare, spitale, așezăminte culturale de stat ori private, diferitele societăți de căi ferate, bănci, și în toate bisericile Franței unde s'au încrestat pe vecie numele acelora cari au murit pentru salvarea patriei.

Tineretul este crescut în cultul eroilor, pe cari patria recunoscătoare, dacă nu i-a putut aduna pe toți să-i așeze în Pantheon, îi poartă în inima sa fiecare francez.

Cu câtă durere ne gândim la nepăsarea în care este lăsată la noi memoria eroilor căzuți pentru patrie! Ea nu mai trăește decât în discursuri, iar în suflete, doar la zile naționale. Incolo lăsăm neîngrijite lăcașurile unde odihnesc osemintele eroilor noștri. Localitățile istorice sânt vizitate din an în an, la zile memorabile, dar tot atunci durerea ne umple sufletul: în criptele eroilor noștri plouă fiindcă sânt neîngrijite, dar plouă și „fiindcă plouă asupra lor nepăsarea noastră", cum s'a observat foarte just.

Exemplul Franței trebuie luat în seamă. Cultul patriei prin cultul eroilor se străvede. Prin cinstea pe care le-o arătăm ne vor judeca generațiile care vin.

Dr. Cornel Todea

A apărut revista
„Gîndirea"
pe Februarie

LE SALUT PAR LA CORPORATION

Odată cu reventrea pe primul plan al preocupărilor economice, corporatismul, această doctrină care-şi are rădăcinile în vechile concepţii economice anterioare lui 1789, a avut şi are admiratorii şi detractorii ei. Veţi găsi, în general, pe baricada anticorporatistă democraţia, această întreţinută din supralicitaţiile demagogice, beneficiara naivităţii maselor populare.

Reînchegarea corporatismului îşi are origina în orientarea politică a Italiei postbelice, sub granitica voinţă a Ducelui. Corporatismul italian este evoluţia naturală a programelor regimului fascist cari au avut ca obiect organizarea forţelor producătoare ale Naţiunii sub directa îndrumare a Statului totalitar fascist. Corporatismul italian este mai mult decât un simplu mecanism economic: este o doctrină politică şi socială.

Iudeo-liberalismul economic şi iudeo-marxismul gregor au căutat să denunţe coporatismul ca o nouă formă a capitalismului spre a opune un baraj social-comunismului. Dovada neputând-o face s'au mulţumit cu o copilărească confuzie întreţinută în jurul unei doctrine care pornită din Italia câştigă teren în mai toate statele europene. Corporatismul italian fără a fi cucerit de fermenţii anti-capitalişti, dirijează capitalul în slujba Naţiunei. Revoluţia fascistă se confundă cu etapele doctrinei corporatiste şi n'o putem considera ca terminată decât astăzi când şi-a ajuns ţinta : suprimarea statului politic şi întocmirea „tradiţionalului" parlament cu reprezentanţa corporativă.

Coroporatismul italian ca doctrină politică şi socială este, prin esenţa sa, o negare a economiei liberale. El distruge acel mit al individualismului atomic care a condus statele într'un sol de balamuc intelectual şi social. În faţa centrifugalului individualism corportismul opune blocul totalitar şi omogen al tuturor forţelor producătoare ale poporului.

Corporatismul italian, desigur, nu va fi atins ultima etapă a perfecţiunii — şi un punct vulnerabil e prea marele amestesc al Statului în prescrierea formalităţilor corporatiste — însă faţă de toate celelalte doctrine liberale nu mai este nevoie să-i pledăm incontestabila superioritate.

M'am referit la corporatismul italian pentrucă el este acela care a dat impuls tuturor celorlalte mişcări economice asemănătoare din Portugalia, Austria, Spania, Germania şi Elveţia.

Un studiu de curând apărut „Le salut par la corporation" al d-lui Firmin Bacconnier vine să ne lumineze asupra unui început îmbucurător a corporatismului francez.

D. Firmin Bacconnier este redactorul economic al ziarului monarhist „l'Action française" şi un critic leal şi sever a vieţii economice din republica lui Stavisky. Venind în contact de ani de zile, cu cercurile profesionale franceze studiul său şi-l întemeiază pe o multitudine de observaţiuni luate din mediul sbuciumat al tuturor categoriilor de producători.

În „Le salut par la Corporation" autorul cuprinde noua orientare a economiei franceze care a început să se schiţeze cu pronunţate tendinţe corporatiste.

La falimentul liberalismului economic n'a contribuit numai supraproducţia. S'a văzut imensul rău „al puterii şi irresponsabilităţii capitalului". O producţie necontrolată a dus la desechilibru între capacitatea de producţie şi puterea de cumpărare urmată de acel cortegiu de prăbuşiri ale întreprinderilor industriale şi agricole. Dar la demonetizarea lui „laisser faire, laisser passer" a contribuit în bună măsură acea revoluţie a secolului XX când statele au trecut dela eşafodajul economiilor specializate la eşafodajul economiilor complexe, ţările cu preponderanţă agricolă creindu-şi industrii iar cele cu puternica reţea industrială desvoltându-şi în consecinţă agricultura.

O altă lovitură primită în plin de liberalismul economic este concurenţa popoarelor „aux besoins nuls", popoarelor de culoare. Japonia oferă un exemplu tipic în această privinţă. Un singur exemplu. Industria sa textilă ai cărei lucrători trăiesc cu echivalentul a trei franci pe zi poate oferi la Marsilia 1 kg. de stofă de mătase cu 20 franci, mai puţin decât valoarea firului necesar la ţesutul stofei în Franţa.

Ceeace prevăzuse marele spirit corporatist, La Tour du Pin, în 1883, când scria că liberalismul economic va avea drept rezultat invadarea pieţelor cu produsele populaţiei celei mai mizerabile după glob, lucrătorul chinez devenind cel mai bun meşteşugar „pentrucă n'are alte nevoi decât cele pe cari le are un animal", s'a împlinit

Toate aceste schimbări nu pot fi ignorate şi economia republicii trebueşte organizată în consecinţă.

„Trebue limitată producţia la posibilităţile de cumpărare a pieţei naţionale, de unde obligaţia să se stabilească principiul producţiei organizate care este la baza corporatismului. Trebue de asemeni concepută producţia nu în funcţie de o civilizaţie de CANTITATE, ci de o civilizaţie de CALITATE ; de unde obligaţia pentru noi să repunem în loc de cinste acest alt principiu al regimului corporativ ; producţie loială, producţie de calitate".

Buna stare a poporului francez înaintea revoluţiei se datoreşte tocmai regimului corporativ în mare respect pe atunci. Imi reamintesc de teza susţinută atât de strălucit de Pierre Gaxotte în admirabila sa operă „La revolution française" în care înlăturând grosolanele mistificări ale „oficialilor" istorici, accentua asupra bunei stări materiale de care se bucura Franţa, înaintea grotescului 1789 şi haosul economic introdus de sângeroasele bande ale democraţiei neroade.

Căci regimul corporativ care a trăit şi condus viaţa economică a Franţei, timp de secole, a fost abolit de tâmpa lege Le Chapelier în 1791. După cum „revoluţia n'avea nevoe de poeţi şi oameni de ştiinţă" tot aşa se putea dispensa de acel regulator al vieţii economice : corporatismul.

Disciplina corporalismului francez a părut din primul moment capetelor revoluţionare ca inutilă şi în deosebi supărătoare revoluţiei definitive. Principiile corporatismului — producţie organizată, producţie de calitate şi preţul just — erau o stavilă în faţa principiilor de desordine şi arivism ale secăturilor revoluţionare.,

De aceea, republica confiscă bunurile corporaţiilor şi odată cu desfiinţarea lor dreptul de asociere este oprit prin lege. Regimul individualist care prevedea nu raporturile dela om la om şi dela om la Stat luase fiinţă.

Dar această izolare, această fărâmiţare atât de cântată de beneficiarii revoluţiei n'a putut dăinui. Treptat în Franţa au început să se manifeste-ze tendinţe de asociere. Indivizii au ieşit din izolarea lor şi au format asociaţii profesionale, sindicatele de mai târziu. Trecerea dela regimul individualist la regimul sindicalist se produsese şi marca primul pas către corporatism.

Intr'adevăr legea dela 1884 — care permitea regrupările profesionale — a fost o revoluţie în acest sens pentru că aproape după un secol ea desfiinţa legea Le Chapelier care nu permitea fiinţarea asociaţiilor. Totuşi legea din 1884 n'a fost ea cea care a creiat mişcarea sindicală franceză. Această lege n'a intervenit decât cu un mecanism regulator a unor stări de fapt.

Această lege şi cele următoare au avut însă un scop bine determinat. Republica, pusă în faţa unor tendinţe bine desenate şi care lăsate la evoluţia lor normală ar fi condus direct la vechiul corporatism şi la despolitizarea ţării, această republică prin devotaţii săi a reţinut contra acestor reale tendinţe lupta de clasă ca mijloc de desbinări. Legiuitorii au avut grijă ca toate sindicatele muncitoreşti şi ale salariaţilor să fie îndrumate cu pronunţate principii de ură şi luptă de clasă şi astfel remorcate meschinelor învrăjbiri politice, atât de necesare pentru menţinerea regimului de jaf republican. Pentrucă sindicalismul francez poartă pecetia robiei politicului.

Este extrem de izbitoare, în această privinţă, încercarea din 1908 a ministrului agriculturii, Ruau, care a încercat crearea sindicatelor economice agricole cu scopul să deposedeze sindicatele independente existente şi să le pună sub tutela directă a guvernului. Neizbutind atunci, în 1919, parlamentul înfiinţează „oficiile departamentale" cari nu sunt altceva decât formaţiuni politice :

„Sindicatelor agricole, Statul substituia astfel, cu dela sine putere, o instituţie artificială şi o înzestra cu mijloace financiare considerabile cu scopul să diminueze influenţa asociaţiilor profesionale".

Dar cu toată vitregia oamenilor politici, ceeace este interesant e că astăzi, în republica lui Stavisky a luat naştere un curent care antrenează sindicatele către spiritul corporativ şi acest lucru se observă în deosebi în mijlocul sindicalismului agricol şi sindicalismului meşteşugarilor. Firmin Bacconnier citează numeroase exemple din ziare, din conferinţele sau întrunirile diferitelor sindicate cari confirmă în mod irefutabil teza corporatismului.

Înţelegerile şi colaborările ce se înmulţesc mereu între instituţiile aceleiaşi ramuri de producţie sau aceleiaşi meserii cari fără a fi cu adevărat mişcării corporative sânt o ultimă evoluţie către corporatism. Înţelegerile patronale sunt numeroase. Dacă la aceste înţelegeri vor coopera lucrătorii şi tehnicienii corporatismul izbândeşte.

Dar aceste serioase preocupări profesionale am mai amintit că democraţia nu le poate vedea cu ochi buni. Firmin Bacconnier spune foarte just:

„Am arătat că elementele organizaţiei corporative există sau se crează. Numai că aceste elemente nu pot deveni corporaţii pentrucă se lovesc de un Stat constituit opus principiilor corporatiste. Statul nostru este democratic şi parlamentar; el implică suveranitatea partidelor cari exclud, în domeniul social şi economic, suveranitatea breslelor.

Aici omul politic francez a găsit un aliat demn în societăţile anonime, în trusturi, sau mai bine zis şi-a creiat această aparatură economică pentru a-şi impune la nevoie cu uşurinţă tirania clubului sau lojei respective.

Anonimatul şi irresponsabilitatea sunt stâlpii susţinători ai regimului democratic republican. Forma sub care se prezintă statul republican este copia fidelă a ziselor societăţi anonime pe acţiuni. În soc. anonimă ca şi în societatea Statului republican potentatul politicii şi economiei moderne nu-şi recunoaşte nici o datorie şi anonimatul îl pune la adăpost de orice penalitate.

Şi ca să ne oprim numai la prinţii finanţelor, aceştia conduc întreprinderile fără nici o normă de echilibru a pieţelor industriale şi comerciale.

Anexând consiliului de administraţie, pe ministrul, pe deputatul sau înalta faţă administrativă îşi asigură un nepreţuit concurs care-l pune în afară de orice urmărire penală pentru orice ticăloşie sau escrocherie ar săvârşi.

Formidabilele hoţii cari au zguduit cea de a treia republică, când sume fantastice au fost furate ţării şi micilor deponenţi. E. Gross, dacă nu mă înşel, în „La république des coquins" calcula aceste sume la 300 miliarde franci — sunt călcate pe tipicul anonimatului.

Din desbaterile comisiilor de anchetă menite să facă lumină asupra activităţii unor aventurieri ca M-me Hanau, Oustric şi Stavisky — ca să nu citez decât doi-trei — din aceste desbateri s'a dovedit că aceşti clienţi ai parchetului lucrau mână în mână cu parlamentarii şi miniştrii şi numai cu ajutorul acestora şi înalţilor funcţionari republicani au putut fi excrocate sume de miliarde.

Acest anonimat a ridicat în fruntea economiei franceze o oligarhie industrială şi bancară astfel că „economia noastră este într'adevăr dirijată de o castă, aceia a privilegiaţilor anonimatului" spune Firmin Bacconnier.

Acestor stări alarmante nu le poate pune capăt decât o nouă ordine profesională : Corporatismul, care va îndeplini un triplu rol : economic, social şi politic.

Desvoltarea corporatismului în Franţa poate va întârzia, dar este unica soluţie care poate scăpa republica dintr'un dezastru financiar. O acţiune mai vie a corporatismului este contracarată de oligharhiile financiare — 200-300 de şnapani — şi trusturile internaţionale. Aceste trusturi desvoltă şi în Franţa o mare influenţă :

„Stăpâni ai pieţelor, trusturile pot produce scăderea preţurilor la mărfurile pe cari le cumpără, în timp ce ridică preţurile produselor lor.

„Datorită influenţii trusturilor străine asupra economiei noastre ţăranul vinde produsele sale la coeficientul 2, plăteşte la coeficientul 6-7 sau 8 obiectele pe cari le cumpără şi consumatorul plăteşte aproape tot atât de scump ca înaintea războiului obiecte pe cari producătorul le vinde de două ori mai ieftin".

Cartea lui Firmin Bacconnier este un avertisment şi se încadrează cu principiile sale corporative perfect în teoria statului de mâine maurrasian. Este o lucrare remarcabilă nu numai prin claritatea şi simţul analitic al autorului dar şi prin bogăţia documentară în domeniul economiei franceze. Cei ce se interesează de activitatea corporatistă sunt datori să nu neglijeze „Le salut par le corporation" a distinsului cronicar economic al lui „Action française".

E. BOROIANU

P. S. Articolul meu din numărul trecut vorbea despre „Quand Israël n'est plus roi", iar nu despre „Quand Israël est roi" cum a binevoit să-mi dicteze d. tipograf.

E. B.

Cartea vremurilor noi

Zilele acestea va ieşi de subt teascuri cartea de masivă gândire a lui

Nichifor Crainic

„Puncte cardinale în haos"

Cartea vremurilor noi

Prefață pentru o Românie necunoscută

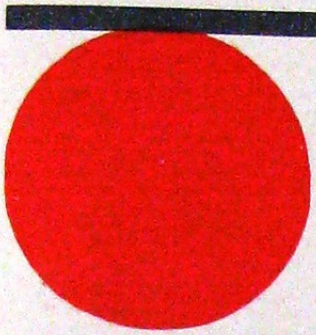

S'au înmulțit dela o vreme 'ncoace, în revistele și foile românești, comentariile cari privesc viața satelor și a țăranilor. Subiectul este cântat nu numai de publiciști politici, pentru cari țărănimea este o preocupare electorală, dar și de cei cu pasiune pentru problemele spirituale, pentru cari țărănimea a rămas o temă literară. Metoda de curățire a vieții sătelor și a țăranilor e aceeași ca cea de acum douăzeci ori treizeci de ani : o intuiție deosebit înzestrată, care îngăduie autorului să știe totul, chiar dacă n'a mai văzut satele de ani de zile. Posibilitățile lui de înțelegere sporesc dacă, în anii fragezi și neștiutori ai copilăriei, a petrecut puțin „la țară". Și atunci articolul nobilului publicist începe sentențios: „Noi cei cari am trăit la țară"... In fața unui asemenea cunoscător al realității sociale românești orice încercare de a spune ceva despre sate și despre țărani e zadarnică, isbită, dela'nceput, de slăbiciunea unei experiențe nevalabile, fiindcă nu-i întemeiată pe împrejurarea decisivă : „Noi cei cari am trăit la țară"...

Dar traiul acesta la țară, nu'nseamnă decât câteva zile de vară petrecute cu jurnale ilustrate, cu pateforul alături și îmbogățite cu două trei conversații, despre „cum mai merg treburile", cu vecinul, străduindu-te, caraghios, să vorbești „așa ca să te poată 'nțelege". Fiindcă d-ta ești orășan, ești intelectual și, ca să poți vorbi cu țăranii, trebue „să te cobori la nivelul lor". De multe ori „traiul la țară" e mai puțin și decât o „vilegiatură rustică", nezumându-se la o escursie cu mașina, prin satele din jurul orașelor mari, presărată cu neplăcerile lipsei de băuturi bune și aperitive proaspete, din pricina băuturilor primitive întâlnite'n drum. Din grupul doct al „cunoscătorilor vieții românești", nu lipsesc nici valoroșii scriitori cari știu ce se petrece „la țară" datorită unor savante interpretări și deducții ideologice și deci nu mai au nevoie să-și părăsească fotoliul redacțional, că să vadă și cu ochii ceeace au aflat din cărți și jurnale.

Toți acești prețioși gânditori, îngrijorați de soarta satelor și de viitorul nației, au început să facă tuturora cunoscute impresiile și constatările lor. Aducând în sprijinul tezelor lor, argumentele sdrobitoare ale experienței directe, precum și resultate statistice cari nu stau la 'ndemâna oricui, ei ne arată pericolul ce amenință România, țară care se bizue pe o țărănime alcoolisată, sifilitică, ignorantă, îndobitocită, care va mai trăi, în neagra mizerie de până acum, câțiva ani și apoi se va prăpădi, roasă de boli venerice, foame și toate nenorocirile unei vieți barbare. Astfel, în viața publică românească, în cercurile noastre restrânse, orășenești, a oamenilor cari, din când în când, mai iau în mână câteun ziar, își face drum, cu statornicie, opinia flasă despre o desastruoasă stare de înapoiere a țărănimii, îndepărtându-ne, tot mai mult, de sate și întărind, tot mai mult, primejdioasele prejudecăți cu cari privim viața satelor românești. Dela falsa icoană semănătoristă a țăranului român, am ajuns azi să credem într'una tot atât de falsă, aceia a țăranului îmbecilizat de alcool, mâncat de sifilis și analfabet, așa cum ni-l arată vre-o zece, douăzeci de gazetari ori ideologi, cari judecă toată națiia după chipul și asemănarea lumii în care se'nvârt ei. Mă gândesc ce bine le-ar prinde acestora, dacă, vre-un binevoitor, i-ar aduna odată pe toți și i-ar porni pe jos, prin țară, să le arate răzășii Vrancei, pandurii din Gorj, grănicerii Severinului și Năsăudului, ori țăranii falnici din câmpia Tisei și a Ardealului, ca să se stabilească, odată, de care parte stau ignoranții și imbecilii și de care parte stau oamenii întregi, sănătoși și bogați sufletește.

Până atunci, însă, ei își duc mai departe, fiecare, viața ca și până acum.

Prin ani și vremi oameni după oameni, țăranii și-au găsit, în curgerea 'ntâmplărilor, în viața lucrurilor și dobitoacelor, între râuri codri și stânci, după potrivirile și împotrivirile firii, legile adevărate ale traiului lor țărănesc, zidind case și întemeind gospodării, crescând copii și apărându-și pământul.

Viața asta, cu rânduelile ei, a fost turburată de amestecul nostru, cărturari și negustori, dregători și politicieni, orășeni cu viață „mai bună și mai înaltă", disprețuitori ai traiului simplu și înapoiat al satelor, îndrumători binevoitori ai „țărănimii barbare", cărora le-au dus deprinderile noastre stricătoare de așezări și oameni.

Procesul a durat ani mulți. Cei cari coborîm azi între țărani ne înspăimântăm cunoscând, la fața locului, urmările operei noastre, rău făcută, de îndrumare a vieții satelor : au nimicit o viață adevărată și am născut o alta care poartă dela 'nceput pecetia morții și culoarea veștedă a ființelor sortite pieirii de timpuriu. Am stricat obiceiuri tari și am pus în loc apucături vremelnice. Am desorganizat sufletele legate după rânduelile înstăpânite ale vieții lor și am format oameni de trecere dela viața barbară a satului vechiu la viața civilisată a orașului modern. Păcatul mare al acestei opere de civilisare este că n'a isbutit să nimicească o viață fără să pună în loc altceva decât moarte. Orașul nostru care, precum spunea odată camaradul Horescu, are semnele Babilonului cel zidit cu steaua vremelniciei și pieirii veghind deasupra lui, și-a trimis la sat oameni săi, fără vederi limpezi și fără suflet curat, cari au schimbat acolo viața desfășurată sub paza Ingerului Adevărului, cu aceea priveghiată de Ingerul Morții.

Orașul care trebuia să ducă la sate hrană, lumină electrică, mașini agricole, ingineri pentru poduri și șosele, spitale și băi, ca satul să prospereze nealterat în rânduiala vieții sale, s'a dus la sat ca să-i fure oameni și avut, să-i pervertească sufletul, să provoace depopularea ținuturilor, să nimicească cultura țărănească, să distrugă sănătatea trupească și sufletească și să amăgească colectivitatea sătenilor cu idealuri false.

Fenomenul cel mai dureros, în toată această activitate, este că orașele au găsit cei mai buni agenți ai lor tocmai în elementele provenite din categoriile sociale sătești. Instrumentele nimicirii satelor au fost așa zișii intelectuali proveniți din țărănime : fii de țărani înstăriți, flăcăul trecut la școala orășenească al cârciumarului, băiatul popii, aceștia au fost și sânt cei mai aprigi mercenari ai orășenizării forțate a satelor. Eroarea lor nu are asemănare decât cu aceia a „românilor de proveniență încertă", bonjuriștii de modă nouă ai vremii noastre, campionii tuturor acțiunilor politice de occidentalizare a României prin împrumuturi de formule politice.

Deosebirea între omul acesta nou, spoit cu învățătură și ros de ambiții, și tovarășul său de vârstă rămas să taie copaci în pădure, potrivit traiului său străvechiu, este enormă : pe când noul intelectual este un om fără viață, alcătuit din bucăți și cărpituri, el însuși cârpă în ghiara ambiției și vanității sale, flăcăul rămas acasă este un om întreg, onest sufletește, cu un admirabil bun simț, o ființă productivă, utilă familiei sale și nației. Noul intelectual a pierdut tot, fără să-și adauge decât frământările unei false culturi și civilisații, el este un exemplar social care trebue stârpit.

Combaterea lui, ca și a întregii acțiuni dezastruoase a orașului la sate, se cuvine să fie unul din obiectivele noului naționalism din România.

Primejdia stă în faptul că abia o foarte mică parte din tineretul României mari își dă seama de însemnătatea vieții țărănești pentru viața spirituală a nației noastre și de valoarea socială și economică a țărănimii pentru Statul nou românesc. Crescuți la orașe, orășenii n'au avut nici odată curiozitatea să pătrundă în cuprinsul a ceeace cercetătorul sociolog H. H. Stahl numea odată „România necunoscută", România satelor.

Inregimentați în mișcări politice, în acțiunea de cluburi clandestine a comunismului, în sălile de constătuiri și discuțiuni marxiste ale social-democraților, ori în formațiunile noastre naționaliste, tinerii de azi ai țării noastre, au adus multă bunăcredință, dar, totdeauna, au fost convinși că: niciodată țărănimea nu poate avea o importanță socială sau politică, soarta ei fiind în mâna orașelor, a căror minorități conștiente va hotărî și soarta majorității sociale.

In toate taberele același nesocotire a celei mai puternice realități politice, economice și sociale românești : țărănimea.

Iată, eu văd o întâie datorie, a noului mișcări naționaliste din România, în schimbarea acestor false idei despre țărănime printr'o atentă apleeare asupra satelor noastre și în schimbarea mentalității intelectualilor cari se ridică din pătura țărănească, deci a noastră a tuturora.

Să cultivăm calitățile sufletești organic românești în cei cari se ridică dintre săteni la orașe, ca să se creeze un tip de om nou printre intelectualii români cei slabi și hărțuiți de toate slăbiciunile și patimile unui suflet slab și a unei cugetări rătăcitoare pe drumuri încălcite ; să aducă, intelectualii noștri, aerul tare al vieții închegate între ogoare și păduri, omenie și forță, putere de muncă și încredere, cugetare nesovăelnică, fecundă, pozitivă și creatoare. Asta în primul rând. Apoi, mai are, mișcarea cea nouă națională, datoria să-și îndrepte acțiunea spre sate și spre țărani. Nu cu dorința înșelătoare și necugetată de a-i cultiva, nici cu bicisnica socoteală de a-i câștiga „pentru viitoarele alegeri, ci ca să le arătăm valoarea vieții lor bune și a rânduelilor ei, ca să le aducem un pic de alinare a durerilor cu un doctor cumsecade, câteva leacuri și multă înțelegere, ca să retrezim încrederea în puterile lor și ca să mai învățăm și noi câte ceva despre România și foarte mult despre omenia și bunul simț românesc.

Și atunci, legați de țărani și de România adevărată, vom înțelege cu toții că România cea nouă, trebue zidit la sate și vom ști să arătăm tuturor falșilor profeți ai decăderii românești, icoana adevărată a țărănimii noastre, cu virtuțile ei barbare și trainice, de creație spirituală, forță și muncă productivă, care trece biruitoare peste noi și peste toate legendele pe cari le iscodim despre viața ei, pe care n'o cunoaștem.

Octavian Neamțu

Avatar

D-lui Nichifor Crainic

Am căutat prin veacuri bătălia
In care să mă simt a fi luptat,
Și spadei care 'ntâi m'a sângerat
Am vrut să-i știu și să-i cunosc trufia.

Am răscolit în tomuri cu istorii
Pecetluite 'n slove peste file,
Am risipit nenumărate zile
Pe coama de argint a altor glorii.

Pământenie bătrân dădui vederii,
Uscată 'n lumile de basme slave,
Dar din cenușarele cu foi bolnave,
N'am împlinit părjolul greu al vrerii.

Și cronicarii 'n van îmi băsmuiră
Pomelnicul de zi, din leat în leat.
Sub mărturii de sânge închegat,
Pe mine între morți nu mă găsiră.

Mă dor și-acuma rănile o mie.
In veac de aprige 'ncruntări și sânge,
Azi și-acum norodul trist cum plânge
Pe voievodul mort în bătălie.

In fruntea oștilor biruitoare,
Peste-un hotar de țară am căzut.
Cu brațele în cruce, pe un scut.
Sub ce stejar mă îngropară oare?

Și unde-s coiful meu și spada mea
Intre aldine fulgere și-ofele?
O! dintre toate mortile dacă-aș putea
Să pling la căpătâiul morții mele.

Vintilă Horia

„BANCA ROMÂNEASCĂ“ S. A.

BILANȚUL
la 31 Decembrie 1935.

BILANȚUL JUBILIAR

Bilanțul pe anul trecut al Băncei Românești reprezintă dovada netăgăduită că această instituție a ajuns să fie, așa cum visase vizionarii de acum 25 de ani, un regulator al vieții noastre financiare, oglinda reală a activității noastre economice și comerciale. Parcurgând cifrele ce le dăm în bilanțul alăturat lese în evidență în primul rând ușoara lichiditate a Băncei, ceeace e o garanție pentru depunători îndeosebi.

In adevăr, cassa prezintă 488.448.538 lei, iar în străinătate un disponibil de 138.609.613 lei.

Participațiunile la industriile din țară prezintă 37.536.738 lei.

Valoarea imobilelor însumează 121.514.000 lei.

Rezerva legală se ridică la 121.888.777 lei, iar fondurile de amortisment la 71.292.907 lei (un fond nou, de prevedere).

Depunerile spre fructificare s'au ridicat la 2.145.410.569 lei.

Angajamentele de reescont la B. N. R. au scăzut anul trecut la 375.224.025 lei față de 641 mil. 300.000 lei în 1934, ceeace poate fi considerat ca încă o dovadă a politicei de prevedere a conducerei băncei.

Activul, cum se vede, e evaluat cu toată prudența.

Banca a alimentat cu cca 500 milioane lei piața noastră pentru efectuarea de operațiuni curente cu termen scurt, ceeace a fost o ușurare pentru ea, mai ales în împrejurările grele de azi provocate de imobilizările de numerar.

Beneficiul net al anului trecut a fost de 23.503.160 lei care, împreună cu cel de anul precedent, se ridică la 40.287.626 lei.

CONVOCARE

Conform art. 50 și 54 din Statutele Băncii se convoacă Adunarea Generală Ordinară pentru ziua de 22 Februarie 1936, ora 16.

Adunarea se va ține în localul Băncii Românești din București, Str. Smârdan No. 5.

Vor avea dreptul de a lua parte la Adunarea Generală, acționarii cari până în ziua de 19 Februarie 1936, inclusiv, vor fi depus acțiunile la sediul Băncii sau la Sucursalele ei.

Adunarea Generală va fi legal constituită când acționarii sau mandatarii prezenți vor reprezenta o pătrime din capitalul social.

Dacă în ziua hotărîtă nu va fi reprezentat numărul de acțiuni prevăzut mai sus, ședința se va amâna pentru ziua de 29 Februarie 1936, ora 16, care se va ține tot în localul Băncii Românești din București, Str. Smârdan No. 5.

ORDINEA DE ZI

1). — Darea de seamă a Consiliului de Administrație și Bilanțul încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1935;

2). — Raportul Cenzorilor;

3). — Descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa;

4). — Distribuirea beneficiilor;

5). — Retribuțiunea Cenzorilor.

Consiliul de Administrație

ACTIV

CASSA:			
Numerar efectiv	287.412.139		
Disponibil la B.N.R. și C.E.C.	200.472.148		
Cupoane scăzute și titl. esite la sorți	564.251		488.448.538
Disponibil la bănci:			
In străinătate	138.609.613		138.609.613
Portofoliul de titluri:			
Titluri românești:			
Efecte publice v. n. 69.476.725	30.940.745		
Titluri cotate bursă v. n. 229.836.001	96.789.670		
„ necotate „ „ 326.552.242	119.340.095	247.070.510	247.070.510
Din titl. de mai sus sunt angajate:			
Efecte publice v.n. 28.164.700	17.757.065		
Alte titluri v.n. 3.350.430	752.575		
Total	18.509.640		
Portofoliul de scont:			
Plătibil în țară:			
Cambii fără garanții	390.032.507		
„ garantate cu mărfuri, titl. etc.	267.171.798		
„ „ „ ipoteci	99.622.997	756.827.302	756.827.302
Din portof. de mai sus se află reescontat:			
Plătibil în țară, total	98.227.880		
Debitori:			
Din țară:			
Debitori fără garanții	359.687.615		
„ garantați cu ef. comerciale	35.448.982		
„ „ „ titluri	58.659.920		
„ „ „ mărfuri	575.005.439		
„ „ „ ipoteci	375.151.271		
„ „ „ garanții diverse	452.568.970	1.856.519.197	
Din străinătate		127.896	1.856.647.093
Debitori beneficiind de Legea lichid. datorilor din 7.IV.1934 (cota rămasă).			155.906.769
Participațiuni:			
In țară:			
La întreprinderi industriale	37.536.738	37.536.738	37.536.738
Imobile:			
Necesare comerț. propriu și pt. funct.		72.606.000	
Alte imobile		48.908.000	121.514.000
Mobilier			1
Conturi diverse			7.179.310
Conturi tranzitorii			1.068.883
Total			3.810.808.757

CONTURI DE ORDINE

Cauțiuni statuare		1.380.000
Debitori pt. aval. și scris de gar. date de bancă:		
In țară	797.420.957	
In străinătate	8.129.738	805.550.695
Efecte comerciale în gaj:		
In portofoliu	111.708.892	
Reescontate	1.900.000	113.608.892
Cambii de circulațiune:		
In portofoliu	1.266.603.202	
Reescontate	192.460.815	1.459.064.017
Efecte spre încasare		382.766.884
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. diverse		2.470.177.314
Titluri în gaj: In portofoliu		424.947.990
Depozite de titluri și alte valori în păstrare		1.275.950.757
Debitori de titluri împrumutate		145.608.326
Acreditive și diverse		612.390.533
Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă)		82.635.330
Total		7.774.080.738

PASIV

Capital social			280.000.000
Fonduri de rezervă:			
Rezervă legală		121.888.777	121.888.777
Fonduri de amortisment:			
Pentru creanțe dubioase		64.778.907	
„ imobile		6.514.000	71.292.907
Depuneri spre fructificare:			
Din țară:			
La vedere	2.057.594.015		
Pe termen	83.512.873		
Pe livrete de economie plătibile la purtător	4.303.681	2.145.410.569	2.145.410.569
Creditori:			
Din țară:			
La vedere		117.668.714	
Din străinătate		597.293.809	714.962.523
Angajamente de reescont:			
In țară:			
La B. N. R.		375.224.025	375.224.025
Cecuri și ordine de plată emise:			
Cu plata în țară		17.238.030	
Cu plata în străinătate		18.325.001	35.563.031
Dividende neridicate			3.365.490
Conturi diverse			15.128.578
Conturi tranzitorii			7.685.231
Beneficiul net:			
Reportat din anul trecut		16.784.466	
Din anul curent		23.503.160	40.287.626
Total			3.810.808.757

CONTURI DE ORDINE

Deponenți de cauțiuni statutare		1.380.000
Creditori pt. aval. și scris. de gar. date de bancă:	797.420.957	
In țară	8.129.738	
In străinătate		805.550.695
Deponenți de efecte comerciale în gaj		113.608.892
Deponenți de cambii de circulațiune		1.459.064.017
Remitenți de efecte spre încasare		382.766.884
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. div.		2.470.177.314
Deponenți de titluri în gaj		424.947.990
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare		1.275.950.757
Diverse titluri împrumutate		145.608.326
Acreditive și diverse		612.390.533
Angajamente de reescont în conversiune		82.635.330
Total		7.774.080.738

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE
la 31 Decembrie 1935

DEBIT

Cheltueli de Administrație:		
Salarii și Indemnizații	69.375.681	
Diverse	9.624.582	79.000.263
Impozite și taxe		1.881.480
Dobânzi plătite:		
la depuneri	76.453.321	
la alți creditori	20.518.420	
la reescont	10.904.358	107.876.099
Amortizări:		
la imobile	3.365.746	
la creanțe	6.100.966	9.466.712
Beneficiul net:		
Report din anul 1934	16.784.466	
Al anului 1935	23.503.160	40.287.626
		238.512.180

CREDIT

Report din beneficiile anului precedent		16.784.466
Dobânzi încasate:		
dela portofoliu scont	52.107.942	
dela debitori	99.703.987	151.811.929
Comisioane încasate	—	38.521.071
Venitul portofoliului de titluri	—	16.607.389
Venitul imobilelor	—	1.042.962
Beneficii diverse	—	13.744.963
		238.512.180

Vice-Președinte, *N. P. Ștefănescu.* Director General, *Ion Săveanu.* Șeful Contabilității Sub-Director, *Ion Saragea.*

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

Cenzori: *Dem. Constantinescu, Const. Georgescu, Ștefan C. Ioan, A. D. Matak, I. Purcăreanu.*

Note, polemici, înfierări

Tot idiotul...

(sau: „dece" n'a scris d. Braniște...).

De o vreme s'a observat într'adevăr oarecare panică pe piața Bucureștilor.

Mă rog, dece n'o fi scriind nimic d. Teodorescu-Braniște în chestiunea Tita Cristescu?...

Dece nu se pronunță d. Braniște!

Opinia era văzut îngrijorată și, ca să spunem drept, nimeni nu-și mai punea în ultimul timp altă întrebare...

Când ajungeam seara acasă, spălătoreasa ieșia cu mâinile din albie și mă implora să-i spun:

— A scris d. Braniște, conașule!

La restaurant chelnerul nu-mi aducea ghiveciul, până nu-l lămuriam:

— „...dece n'a scris, d. Braniște?...

Eu ridicam din umeri, firește, muncit de aceeași întrebare.

Dar în sfârșit!

In ultimul număr din Cuvântul Liber, d. Teodorescu simțind grija care apasă peste țară, s'a hotărât în fine să dea toate lămuririle. Dar mai înainte de a-i mulțumi... — iată:

— „N'am scris până azi un rând, un singur rând despre această afacere urită", — confirmă d. Vraiște...

— „N'am scris fiindcă îmi repugnă subiectul, — precizează el...

— N'am scris, fiindcă am socotit că faptul este de competența exclusivă a reporterilor de fapte „diverse", se scuză în sfârșit acest Teodorescu.

Și are dreptate omu'! El nu e reporter de fapte diverse... El e numai un idiot!

Dar acuma cred că Țara a aflat de ce n'a scris d. Teodorescu — și s'a liniștit...

Fr. Ciuley, mare român...

Cazul fratelui Ciuley ne-a prilejuit următoarea uluitoare constatare: ziare și ziariști presupuși naționaliști — deci presupuși și antimasoni—s'au găsit la un moment dat ca din întâmplare alături de d-nii Pangal și Argetoianu, conducătorii Marei Loji Naționale, pledând pentru reabilitarea armăsarului dela Văcărești și explicându-ne candid că stimatul lor client este un mare român și chiar o victimă a naționalismului său excesiv...

Cum se explică asta, domnilor?!

Interviewul d-lui ministru Vișoianu

Intr'un interview dat ziarului „Illustrowany Kurjier Codzienny" d. Vișoianu, noul ministru al României la Varșovia, declară că în curând toate capitalurile polone din România vor fi desghețate pe cale de clearing.

..D. Vișoianu care a lipsit din patrie în ultima vreme, nu știe probabil că la noi s'au desghețat deja zloții și că, chiar fără clearing, ei curg gârlă prin țară!

Începând cu acest număr, uriașul „Sfarmă Piatră" și-a mutat birourile redacției și administrației în palatul din str. Domnița Anastasia 16, București S. I.

Pe viitor corespondența, conturile, mandatele, vor fi trimise aci.

A inceput...

La școala politechnică din Capitală, profesorii, inginerii și studenții, într'o nelertătoare solidaritate naționalistă, au înlăturat, însfârșit, din fruntea lor pe jidanul Abashon, protejatul sinistrului Vasilescu-Karpen.

La corpul contabililor, creștinii au obținut o majoritate masivă de voturi.

Altă biruință, deci.

A început marea numărătoare românească, domnule Pauker!

Urmăriți mersul trenurilor...

O telegramă a d-lui Mircea Vaida

După publicarea listei paraziților dela „Socomet", d. Mircea Vaida, fiul șefului general al „frontului românesc" ne-a trimis zilele trecute din Cluj o telegramă prin care roagă pe *„Sfarmă Piatră"* să arate că d-sa nu e identic cu Mircea Ștefan Vaida, director la întreprinderile d-lui Max Auschnit (40.000 lei leafă lunară).

Luăm notă și rugăm totodată pe d. Vaida-junior să ne trimită d-sa o listă de toate întreprinderile evreești (afară, bine înțeles de Skoda pe care o știm precis) în care figurează, pentruca să evite neplăcerile acestea de a se vedea trecut, pe viitor, de pe un tablou, pe altul, din pricina asemănărilor de nume.

Leul „Mișcării"

Ing. Liviu Ciuley zace, după cum se știe, la Văcărești. Și ziarul ciuleyst „Mișcarea" care apare pe furiș pe undeva prin București luptându-se cu indiferența cititorilor, o duce, firește, greu.

De aceea direcțiunea organului georgist a hotărît să lanseze zilnic apelul acesta desnădejduit către prieteni și cunoscuți: „nu uitați, vă rugăm, zlotul Mișcării"...

Jefuitorii Pangal și Ciuley

Ing. Liviu Ciuley, mare trezorier grad 32 al lojei din str. Câmpineanu 45, e unul dintre cei mai lați profitori ai masoneriei dela noi.

Susținut de lojă, amantul Titei Cristescu monopolizase în ultimii ani toate construcțiile de localuri pentru percepțiile și administrațiile financiare din București, precum și o serie de vaste lucrări ale orașelor Ploești, Constanța și Giurgiu.

Din venitul de sute și sute de milioane realizat din aceste jafuri, Ciuley era obligat să verse o cotă de zece la sută tezaurului marei loji și o altă parte escrocului Jean Pangal personal pentru diferite intervenții.

Primarul orașului Giugiu, d. Cordella, frecventează regulat conventurile hrubei pangalargetoianiste din Capitală.

Agamiță Dandanache a sosit odoronca-zdronca dela Berlin

Inapoindu-se de prin Europa, d. Ciuley Brătianu, în care ne obișnuisem să vedem un curier numai al d-lui Beck, ne-a adus de data aceasta un mesagiu amical din partea unui misterios personagiu politic dela Berlin.

Mesagiul acesta a avut, însă, în România, o primire glumeață, care ne face să mai zâmbim și acum.

E vina nemților, firește, fiindcă, pentru o misiune așa de delicată ca aceasta, puteau să găsească, oricum, un dolmecer mai serios...

Inrerview-ul d-lui A. C. Cuza

D. A. C. Cuza a dat de curând un interview ziarului „Curentul".

După ce expune punctul său de vedere, cunoscut, împotriva plebiscitului germanilor din România și a politicei provocatoare, de stat în stat, a minorităților, fără deosebire, șeful suprem al partidului național-creștin fixează definitiv pozițiile mișcării noastre naționaliste față de celelalte state europene, spulberând cu hotărâre calomniile iudeo-democrației, după care național-creștinii ar urmări... dărâmarea politicei noastre externe tradiționale, pentru a închina țara Berlinului, evident, și a împărți granițele în felii lui Hitler!

„Respingem aceste insinuări mincinoase — declară d. A. C. Cuza. Politica partidului național-creștin este politica hotărîtă de apărare a granițelor României, ca și a tuturor intereselor românești. URMAM POLITICA NOASTRA TRADIȚIONALA".

Ce s'ar putea spune mai mult decât atât?

Iată-l, așa dar, pe A. C. Cuza disperând pe Teodorescu Braniște, pe Ion Mihalache, pe Fagurman, refuzând să fie... revizionist, hitlerist, trădător.

Urmăm politica noastră tradițională!

Cruntă lovitură în moțul căciulii d-lui Mihalache...

Și când?!

La câteva zile, numai, după ce democrația română fusese fulgerată de Titulescu în creștet dela Geneva cu: „Țara mea, domnilor, nu mai e în măsură să primească niciun străin"...

A, mi-l închipui acum, după acest fericit acord dela distanță între Cuza și Titulescu, mi-l închipui pe Braniște, îmbecil și intransigent, cum îl știți, meditând cu piciorul pe buza călimării, în fața lui Pauker:

— Patroane... complot, patroane, să fiu măgar în patru picioare!

Procesul Anei Pauker

La 27 Februarie se va judeca procesul spioanei Ana Pauker, soția cunoscutului complotist comunist Putu Pauker, fratele banditului de presă Șmil Pauker, copatronul ziarelor „Adevărul" și „Dimineața".

Putu Pauker, urmărit de siguranța noastră, a fost ținut ascuns câteva luni ca mecanic în atelierele „Adevărului", până ce a putut să se refugieze în Rusia Sovietică. El a intrat acolo în serviciul de spionaj al Cekei roșii, obținând informațiuni din România prin ajutorul soției sale, Ana.

Oferim justiției aceste date și cerem să fie aduși pe banca acuzări și tăinuitorii Const. Avrum Brauer, Grigore Brauer, Șmil Em. Pauker precum și nenorocitul de Teodorescu Braniște.

Niște agricultori...

Românii de sânge demisionează pe capete din rosturile lor fundamentale, organice, în această țară de vânzare — cum practic — a lui Juvenal.

Lista de aci, a consiliului de administrație al „asociației generale a comerciantilor și exportatorilor de cereale din România", ne spune că ei, sătui, și-au dat demisia și din ultima lor funcție eminamente agricolă, cum se poate vedea:

Presed.: Em. M. Brancovici; vicepres.: S. Loebel și S. A. Focșeneanu; membri: Jac Proch, casier general; M. Hailpern, secretar general; L. Würtzburger; Al. Lichtinger; N. Vârgolici; J. Hailpern; L. Landau; M. Prezente; A. Deutsch; V. Demetrescu; N Petcu; S. Klein; I. Calmanovici; Gr. Cioci; I. Cohen; St. Borcescu; H. Kern; A. Popa; A. Damadian.

D. Ar. Călinescu a văzut...

D. Armand Călinescu, susține că, dela hotelul în care se afla, ar fi văzut el la Turnu Severin „haimanalele" cuziste, mergând în pas de defilare pe străzi la ora 5 dimineața.

Minte!

Fiindcă la ora aceea Șarmant, vă asigur, nu putea scoate capul pe fereastră, din cauza coarnelor...

Să spue d. Mihalache!

Accesele euforeice ale d-lui Virgil Terciu

Domnu' profesor universitar Virgil Kerciu, cunoscutul dialectician, care semnează zilnic fotografiile de atâta grandoare spirituală din marele și apreciatul cotidian „Ordinea" —, ne asigură că pe dânsu' îl citesc zilnic peste 100.000 intelectuali din Capitală, definitiv cuceriți de simetria doctrinară a clișeelor din paginile popularului său organ.

Spre convingere, domnu' rector Virgil Terciu dă chiar cifre, cari demonstrează definitiv aviditatea cititorilor săi din Capitală după cultură. Iată: 18.000 foi tipărite; 20.000 reture; 1.050 abonați (cinematografe, frizerii, etc.); 34.521 cititori la cafenea; 2 la primărie; 2 la biserică, 2 la școala primară — total (plus membrii familiilor) 64.000 cetitori, deci ce mai alabala, 100.000!

Noi suntem convinși că sunt chiar mai mult de 100.000, fiindcă domnu' președinte al Academiei Române Kirgil Verciu a uitat, cu siguranță, să adune aci pe cei mai devotați dintre admiratorii săi, — aceia cari, de două sau chiar mai multe ori pe zi (dintr'un ziar ca ăsta ies 16 bucăți nehigienice) merg cu „Ordinea" în mod intransigent până și la closet... Deci, exact, exact, 1.600.000 cititori.

†

A murit un flăcău

Aflăm în clipa aceasta de închidere a revistei o veste sfâșietor de tristă. A murit E. Horescu!

Flăcăul acesta, din mâinile căruia se rotunjiau slove de aur, a căzut fulgerat peste grămezile lui de suferință.

Il cunoșteam din paginile „DREPTEI" și-l așteptam să urce cândva aici în brazii lui „Sfarmă Piatră". Trupul lui s'a încovoiat, însă, uscat de dureri, în drum spre noi, la sfertul vieții.

Dumnezeu să-l ierte!

Abonamente la

„Sfarmă - Piatră"

Lei 300 pe an, 175 pe 6 luni

Sfarmă Piatră

CEI DOI PATRONI AI QUAI d'ORSAY-ULUI

Roger Roy

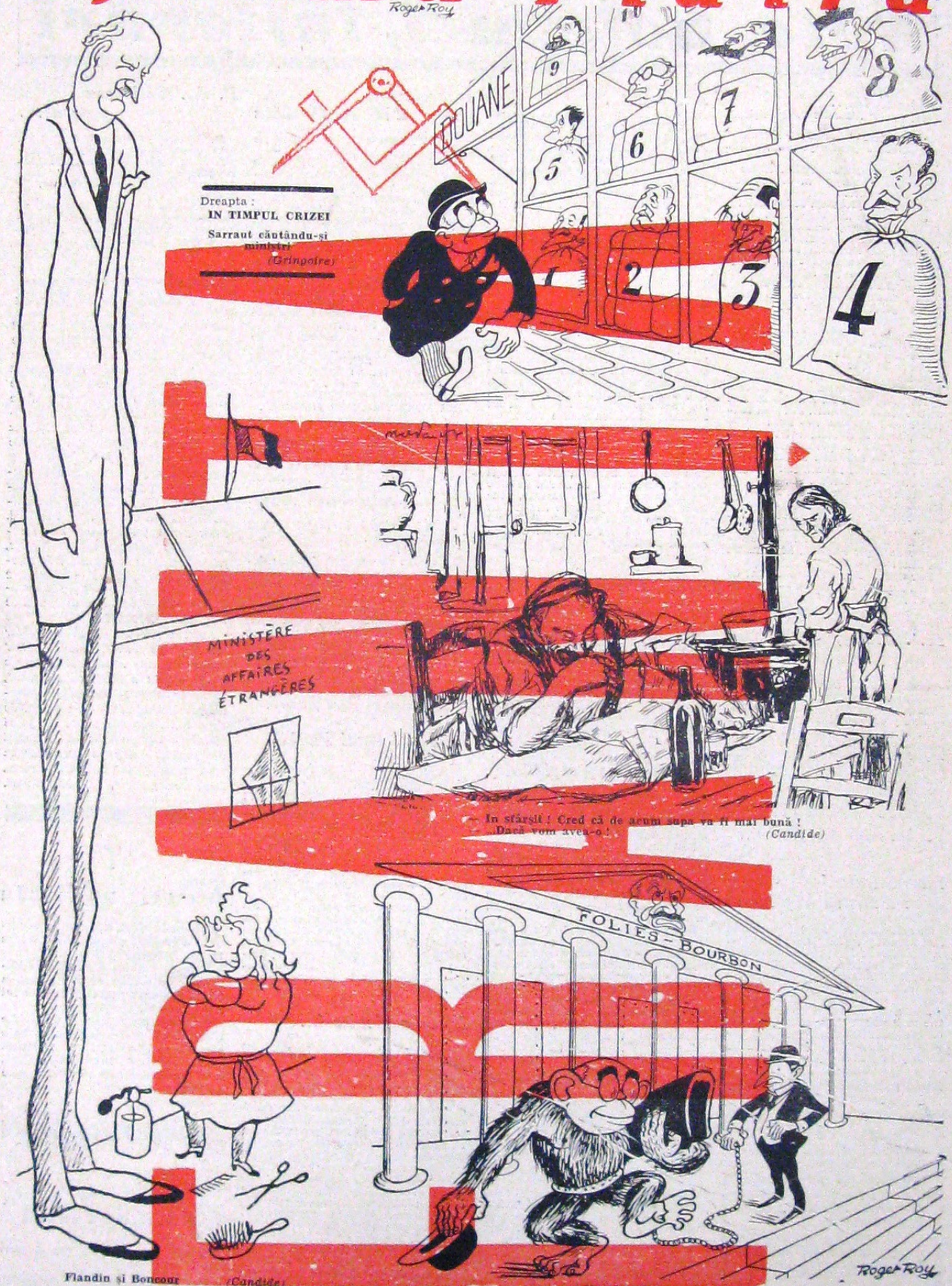

Dreapta :
IN TIMPUL CRIZEI
Sarraut căutându-și miniștri
(Gringoire)

— In sfârșit ! Cred că de acum supa va fi mai bună ! Dacă vom avea o !
(Candide)

Flandin și Boncour *(Candide)*

Numărul de senzație *(Gringoire)*

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU, 23—25